

Cașeta

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 752

vineri 24 aprilie 1964

8 pagini 25 bani

NOTELE

Notele — care exprimă aprecierea dată de pedagog pregătirii elevilor — trebuie să arate la sfârșitul anului, cât mai aproape de realitate, în ce măsură și-au însușit cunoștințele prevăzute în programă, cum au răspuns, trimestru după trimestru, cerințelor ei.

Mai ales acum, în lunile sfârșitului de an, poți auzi însă nu o dată, în cancelarie, convorbiri ca acestea:

— Știi, tovarășă dirigintă, Marcela m-a dezamăgit astăzi. Am luat-o prin surprindere și mi-a răspuns cel mult de șapte. Dar nu i-am pus nota în catalog. Nu voiam să-i stric media: are numai de zece la obiectul meu...

Sau:

— Cum se mai prezintă Popescu? Crezi că va putea promova la română? Mă interesează problema deoarece, dacă nu capătă nota de trecere nici la română, voi avea un repetent în clasa la care sînt diriginte. Și, bineînțeles, nu-mi convine.

— Ca să spun drept, este desul de slăbuț. Se descurcă cu mare greutate. Dar am să-l trec pină la urmă. Am să încerc să scot ceva de la el, ca să-i pot da media și să nu rămînă repetent din pricina mea.

— Te rog! Dacă se rezolvă problema lui, n-o mai am decît pe aceea a lui Georgescu. Nu, nu la dumneata. La geografie. Auzi, el are note de trecere la toate obiectele, și încă nu la limită. Numai la geografie este amenințat să cadă. Apoi spune dumneata: nu-i păcat să rămînă băiatul la un singur obiect, și încă la geografie?

Către sfârșitul trimestrului al treilea poți fi martor și la situații de acestea:

— Tovarăși profesori — spune directorul — vă rog să ascultați pe elevii cu note mici, ca să-și îndrepte mediile.

Iar profesorii îi anunță pe acești elevi ca în zilele următoare să-și învețe lecțiile „bine, bine”, pentru că îi se dă posibilitatea să-și îndrepte mediile și vor fi ascultați.

Așa se face că — să zicem — alături de cei doi de patru la oral și unul la teză, luați pe merit în cursul trimestrului, asemenea elevi primesc și un zece salvator, care îi scapă de corigență! Dar nu-i scapă pe merit, fiindcă din toate lecțiile pe care au trebuit să le învețe în cursul anului nu știu decît una sau două.

Ce denotă toate acestea? Un mod îngust de a privi rostul sistemului de notare, de a înțelege îndatorirea pe care o are pedagogul de a-l ajuta pe elev să cunoască materia prevăzută de programă.

Și asta nu este totul. Ce se întîmplă cînd închidem ochii și trecem un elev fără să merite? E lesne de știut: dăm societății un tânăr slab pregătit, un om superficial, cu o mentalitate care-l indeamnă să caute mereu să se strecoare în viață prin indulgența altora. Iar noi, ca profesori, pierdem stima clasei, pentru că elevii văd că sîntem lipsiți de o exigență justă, de fermitate. Și nu-i de mirare dacă unii din ei vor căuta să profite de slăbiciunile noastre: noi înșine îi vom fi împins la aceasta.

Să ne ferim, prin urmare, de astfel de situații. Elevii să fie examinați în tot cursul trimestrului și să fie notați pe merit, pentru ca nota să reflecte în adevăr modul cum au muncit, măsura în care stăpînesc problemele. Să nu abdicăm o clipă de la principialitate și să ținem seama că ne aflăm în perioada sfârșitului de an, în perioada cînd în școală „se numără bobocii”. În același timp însă să sporim eforturile pentru a-i ajuta pe elevi să înlăture golurile care le-ar face imposibilă promovarea în altă clasă, să manifestăm atenție și grijă pentru ei, să le înșulăm încredere în puterile proprii pentru a putea munci cu mai mult spor.

În intenția lor bună de a verifica mai des pe elevi, astfel încît ei să se simtă mereu controlați și deci să învețe permanent, unii profesori notează foarte mulți elevi — chiar 8 sau 10 — într-o oră. Un asemenea procedeu însă duce de obicei la o verificare în fugă, deloc concludentă pentru pregătirea elevului. Altorii examinarea prea multor elevi la o lecție presupune prelungirea cu mult peste limitele admise a momentului verificării cunoștințelor, în dauna explicării lecției noi. Pentru a evita astfel de aspecte defavorabile muncii, directorii de școală trebuie să cerceteze cit mai des cataloagele și să atragă atenția și asupra necesității de a verifica temeinic și cu răbdare pe elevi, de a nu da note decît celor asupra pregătirii cărora sîntem deplin edificați.

Aceasta nu înseamnă că la ascultarea lecției pregătite acasă nu trebuie să antrenăm toată clasa. Nu! Însă dintre toți cei întrebăți, doar 2—3 vor fi puși în situația să răspundă la întrebări mai grele și de mai multe ori. Sînt cei pe care ne-am hotărît să-i notăm. De asemenea, dacă din ceilalți elevi unii dau răspunsuri care impresionează — fie prin cunoașterea adîncită a problemelor, prin posibilitatea de a interpreta just și independent faptele și fenomenele etc., fie prin necunoașterea unor probleme-cheie — aceste răspunsuri trebuie de asemenea notate. Mai ales în ultima etapă a anului școlar, ascultîndu-i pe elevi, urechea noastră trebuie să fie foarte atentă la ceea ce știe cu adevărat fiecare din ei, căci aceasta ne va ajuta să hotărîm mai bine la sfârșit cine poate fi declarat pe drept promovată și cine lăsat corigent, pentru a-și completa pregătirea.

Sînt mulți directori care acordă o deosebită atenție modulului cum se realizează în școală pe care o conduc verificarea cunoștințelor elevilor, aprecierea pregătirii lor. Prof. Gh. Nechita, directorul Școlii medii nr. 2 din Fălticeni, de exemplu, este cu deosebire preocupat de ritmul în care se dau note. El urmărește

La lecție

periodic cîți elevi sînt ascultați de profesori într-o oră și, cînd constată că numărul acestora este prea mare sau prea mic, atrage atenția că aceasta îl va pune pe pedagog în situația ca, la sfârșitul trimestrului, să aibă o cunoaștere superficială a pregătirii copiilor, să le încheie medii care nu vor arăta adevăratul volum și calitatea cunoștințelor.

În unele școli se organizează discuții colective în problema aprecierii cunoștințelor elevilor. De exemplu, la Școala generală de 8 ani din comuna Petrești, raionul Gilort, constatîndu-se încălcări ale normelor pedagogice privind notarea elevilor, s-a pus în discuția cadrelor didactice tema „Aplicarea justă a sistemului de notare”, ceea ce a contribuit la înlăturarea defecțiunilor. Adeseori chiar secțiile de învățămînt ajută școlile în îmbunătățirea muncii din acest punct de vedere. Secția de învățămînt a raionului Zalău a organizat un schimb de experiență între directori în problema sarcinilor acestora pentru buna orientare a cadrelor didactice în vederea unei juste aprecieri a activității elevilor și pentru folosirea corectă a sistemului de notare. Cu acest prilej directorii de școală au primit sarcina să mobilizeze comisiile metodice și consiliile pedagogice în acțiuni care să asigure aplicarea justă a sistemului de notare, punîndu-se accentul pe valoarea stimulativ-educativă a notei.

În fiecare etapă a anului școlar, dar mai ales acum, cînd trebuie să luăm decizii finale, avem datoria să fim foarte atenți în aprecierea cunoștințelor elevilor, în asigurarea unui ritm al notării care să permită verificarea reală a cunoștințelor, să respectăm cu strictețe normele pedagogice în aplicarea sistemului de notare, astfel încît el să aibă eficiență, să reflecte cit mai fidel roadele muncii fiecărui elev și, prin aceasta, și roadele muncii noastre, ale celor care îi instruiți și educăm.

Centrul de documentare bibliografică pentru cadrele didactice, organizat la Sibiu cu sprijinul secției de învățămînt din localitate, dă învățătorilor și profesorilor un ajutor important în desfășurarea muncii lor în școală, ca și în activitatea de cercetare științifică. Ei găsesc aici, în afara unor lucrări de specialitate și a diferitelor publicații pedagogice, tematici ale celor mai importante aspecte din munca instructiv-educativă, cu indicarea întregii bibliografii necesare, avînd posibilitatea să se documenteze asupra tuturor problemelor care îi interesează.

Activitatea desfășurată de centrul de documentare bibliografică din Sibiu constituie în acest mod un sprijin însemnat în munca învățătorilor și profesorilor.

prof. TRAIAN OPINCARU
Sibiu

Recent a luat ființă la Tg. Jiu un cabinet pedagogic. Incluzînd cîteva secții, în care lucrează 18 profesori de specialitate, cabinetul sprijină cadrele didactice în ridicarea măiestriei lor profesionale, popularizînd cele mai bune metode folosite în școli, organizînd schimburi de experiență, expoziții de material didactic, dînd consultații în vederea alcătuirii lucrărilor pentru lecturile pedagogice, pentru examenele de grad etc. Învățătorii și profesorii folosesc larg, în munca lor, materialele puse la dispoziția lor de cabinet.

prof. GH. FOMETESCU
Tg. Jiu

Cadrele de conducere din școlile raionului Făget primesc un sprijin larg din partea secției învățămînt, care organizează în acest scop acțiuni interesante, eficiente. Nu de mult, de exemplu, secția a organizat pentru cadrele de conducere din școli consfătuiri la care s-au prezentat referate și au avut loc dezbateri pe teme ca „Îndrumarea și controlul sistemului de lucru al cadrelor didactice”, „Cum asigurăm realizarea în procesul de învățămînt a principiului însușirii conștiente și temeinice a cunoștințelor”, „Activitatea comisiilor metodice” etc. Materialele prezentate, precum și discuțiile purtate pe marginea lor au în genere o tinută științifică riguroasă, ele contribuînd la justa orientare a muncii școlilor.

Datorită acțiunilor organizate în rîndurile lor de către secția de învățămînt, directorii școlilor din raionul Făget își îmbunătățesc conștient munca, asigurînd o mai temeinică îndrumare și un control mai competent al activității cadrelor didactice din școlile pe care le conduc.

prof. ION ENĂȘESCU
Făget

Instructori de pionieri

O nouă promoție de pionieri în cinstea zilei de 1 Mai.

Pentru fiecare instructoroarea găsește un indemn, un sfat

Școala medie nr. 2 din Ploiești numără peste 400 de pionieri. Am întâlnit zilele trecute în curtea ei, vreo 10-15 dintre aceștia. O așteptau pe instructoroarea lor superioară, tovarășa Elena Mihăilescu. Aveau de rezolvat probleme importante cu ea. Cei mici voiau să-i ceară ajutor în așezarea unui spectacol pe care să-l vizioneze împreună. Cei mari, din clasa a VI-a, voiau să-i ceară părerea într-un caz pe care îl socoteau grav. (Nu de mult, la un meci de fotbal între clasele „A” și „B”, președintele detașamentului celor de la „A” a trecut în echipa adversă, care era mai slabă, pentru a o întări. Un gest faimos. Totuși, fiind în situația de a frage un gol, a ezitat. Clasa din care făcea el parte a ieșit însă la urmă învingătoare. Este sau nu acesta vinovat? Iată ce voiau să stabilească ei acum.) Instructoroarea ascultă pe fiecare în răbdare, cu atenție. Și pentru fiecare găsește un indemn, un sfat.

Din primele zile când i s-a încredințat frumoasa sarcină de instructoroarea superioară — sint de atunci aproape trei ani — tovarășa Elena Mihăilescu a fost îndrăgită de pionieri. Le-a câștigat încrederea, s-a apropiat de ei. Pedagog priceput, bun psiholog, ea a știut să-i însuflețească pe copii, să-i antreneze în acțiuni interesante, atractive.

La începutul activității sale a sculțat sfaturile pedagogilor mai vechi, a urmărit atentă cum lucrează aceștia cu elevii, le-a cerut părerea. Apoi, cu încetul, a început să se descurce singură. Astăzi, activitatea sa, a întregii organizații de pionieri, constituie pentru colectivul didactic al Școlii medii nr. 2 un ajutor de mare preț. Și ajutorul acesta se simte mai ales în ceea ce privește procesul instructiv-educativ. Alături de fiecare profesor, de fiecare diriginte este prezentă, în lupta pentru obținerea unor rezultate tot mai bune la învățătură, și organizația de pionieri.

Iată câteva fapte petrecute de curind, care sint semnificative în această privință.

— Aurel, tu ai fost un elev foarte bun în clasa a IV-a. Ce s-a întâmplat cu tine anul ăsta? Uite câte note slabe sint în catalog în dreptul numelui tău!

Aurel, elevul din clasa a V-a căruia i s-a adresat instructoroarea superioară, tace. Tace și plînge.

Cum n-a putut să afle nimic de la el, peste câteva zile instructoroarea l-a vizitat acasă. Acolo, a chibzuit ea, o să-i vină poate mai ușor să afle ce s-a întâmplat cu

Aurel de nu mai învață. L-a nimerit toamai cînd își „terminase” lecțiile pentru a doua zi.

— Hai să discutăm despre ceea ce ai învățat — i-a propus instructoroarea.

Dar n-au avut ce să discute, pentru că Aurel nu învățase mai nimic. Tovarășa Mihăilescu a deschis atunci ea singură manualele de pe masă și a început să-l ajute pe Aurel să învețe. Întîi la geografie. Apoi la istorie, la științele naturale, la gramatică. A mers destul de repede și bine, pentru că ajunge să-i explice lui Aurel ideea de bază a lecției și el înțelege cu ușurință restul.

— De ce ai asemenea note dacă poți să înveți atât de lesne?

După cîteva minute de tăcere jenantă, Aurel începe să-i destălmășească instructoroarei taina lui: îi plac motoarele de automobil și îndrăgește mașinile ca pe niște ființe vii. Le identifică de la distanță, după caroserie și chiar după zgomotul motorului. E și firesc... Tatăl lui este șofer și el tot șofer vrea să devină. Ba chiar vrea să inventeze un motor perfecționat. La școală gîndul lui e tot la motoare. N-are răbdare să asculte lecțiile. Și n-are răbdare nici acasă, cînd trebuie să învețe. Are mai curînd chef să fugă lângă tatăl său, să-l ajute la meșteritul vreunui motor.

E rîndul instructoroarei să vorbească. „Vrei să inventezi motoare perfecționate? Foarte bine — îi spune ea. Numai că pentru așa ceva trebuie să știi carte, nu glumă: să cunoști la perfecție matematica, fizica. Și toate acestea nu se pot învăța decît la școală.”

Aurel tace, ascultă preocupat. Da, gîndește el, așa spuneau și tovarășa dirigintă și profesorul de fizică. Se vede că așa este. Ca să ajungă ce vrea el, trebuie să devină întîi un elev bun...

Și iată cum Aurel, care a fost corigent pe primul trimestru la patru materii, pe trimestrul II a reușit să obțină la toate materiile medii de trecere, iar acum a și dobîndit cîteva note mari...

...De astă dată este vorba de clasa a VII-a „A”, clasă — problemă a școlii. În cancelarie un grup de profesori, diriginta și instructoroarea superioară discută despre situația la învățătură a elevilor dintr-o șapte.

„Mi-au spus, cînd am stat de vorbă cu ei, că nu pot să rețin toate datele, formulele, denumirile și celelalte cite trebuie învățate — relatează instructoroarea superioară. Dar eu am observat, continuă ea, că nu-i nici un efort pentru dinși să rețină zeci și zeci de date și denumiri legate de rezultatele și clasamentele din cadrul campionatului de fotbal. Și foarte ușor rețin și versurile recitate de brigada artistică de agitație. Mai mult chiar: fac și ei înșiși versuri pentru brigadă...”

Spunînd acestea, instructoroarea rămîne cîva timp pe gînduri. Ce-ar fi, chibzuiește ea, dacă... Și își continuă cu voce tare gîndul:

— Ce-ar fi dacă le-am propune elevilor dintr-o VII-a „A” să pregătească un simpozion despre poezia lui Mihail Eminescu? I-am ațrăge astfel pe toți într-o

activitate organizată și le-am dezvoltat interesul pentru studiul literaturii romine...

Simpozionul a avut loc și rezultatele lui au răspuns pe deplin așteptărilor. Dar lucrurile nu s-au oprit, desigur, aici. Din discuțiile purtate de instructoroarea superioară cu diriginta clasei a VII-a „A” și cu profesorii acestei clase s-au născut multe inițiative care au dus la ridicarea nivelului la învățătură al elevilor, la crearea în rîndurile lor a unei opinii sănătoase față de învățătură. Știînd din munca de organizație care sint interesele și inclinațiile fiecărui elev în parte, tovarășa Mihăilescu le-a făcut cunoscute profesorilor, dirigintei și împreună cu ei, canalizînd în mod just aceste inclinații, a obținut rezultate foarte bune. De exemplu, unul din elevi, filatelist pasionat, avea note slabe la istorie și științe naturale. Pornind de la mărcile pe care sint înfățișate chipurile eroilor din trecut, sau exemplare de faună și floră, instructoroarea superioară, împreună cu diriginta și profesorii de specialitate, l-au îndrumat atât de bine, încît astăzi are 9 la istorie și 10 la științele naturale. Altul elev foarte talentat la desen, instructoroarea i-a dat ea sarcină să alcătuiască un album pentru camera pionierilor, cu condiția să nu mai deseneze niciodată în timpul orelor. Azi acesta îi concurează la învățătură pe cei mai buni elevi ai clasei.

Foarte apropiată de pionieri, tovarășa Mihăilescu organizează adesea cu ei acțiuni care nu numai că-i atrag prin caracterul lor interesant, dar în același timp îi instruesc și îi educă, îi influențează pozitiv, trezindu-le dorința să devină oameni adevărați. Așa au fost, de pildă, montajul muzical literar intitulat „Popoarele lumii luptă pentru pace”, înfîințirea cu un inginer de la institutul de proiectări al orașului care le-a vorbit pionierilor despre felul cum va arăta în viitor orașul lor natal și multe alte acțiuni asemănătoare.

Nu-i de mirare, de aceea, că pionierii se sint atât de legați de instructoroarea lor, că vin întotdeauna să-i povestească succesele, să-i împărtășească micile lor griji, să-i ceară sfatul, părerea în orice împrejurare. Ei știu că succesele lor o bucură, știu că va fi întotdeauna alături de ei, că e gata oricînd să-i ajute, cu sfatul și cu fapta.

M. GRECU

Acțiuni pe măsura vârstei copiilor, a entuziasmului lor

Am în față planul comun de acțiuni cultural-sportive al școlii și organizației de pionieri pe trimestrul al III-lea. Dîncele de liniatură exactă a coloanelor în care sint prevăzute sarcini, termene, responsabilități, parcă văd chipurile pline de mulțumire, privirile satisfăcute ale pionierilor antrenați în activități în care își găsesc împlinire dorințele, preocupările lor...

N-a fost defoc ușor, în trimestrul acesta, să ne fixăm nici asupra numărului acțiunilor pe care urma să le organizăm, nici asupra tematicii lor. Întîi de toate a trebuit să ținem seama că ne aflăm în ultimul trimestru cînd copiii au nevoie de mai mult timp pentru studiu, căci trebuie să recapituleze tot ce au învățat în timpul întregului an școlar.

Dar pionierii noștri, entuziaști ca întotdeauna, aveau propuneri cu zeci-

le: vizite în întreprinderi și muzee, cît mai multe excursii, adunări, serbări, meciuri, întâlniri cu oameni de seamă — toate într-o lună sau chiar într-o săptămîna, dacă se poate. E drept, erau propuneri interesante, semnificative pentru preocupările copiilor noștri. Pionierii au înțeles totuși că săptămîna are numai șapte zile și că în filele manualelor au mai rămas multe taine de aflat, multe cunoștințe de adîncit. Urma deei operația cea mai grea, operația de selecție, în care trebuia să biruie bisturiul logicii.

Apoi planul a fost confruntat și completat cu acțiunile prevăzute de tovarășii dirigîți, cu cel al direcției școlii, astfel încît să fie într-adevăr un plan comun, izvorît dintr-o privire de ansamblu, care ținse seama de cele mai importante aspecte ale muncii din școală.

Planul nostru comun nu este deci nici de astă dată o simplă înșiruire de acțiuni cultural-sportive, ci — așa cum este și firesc — a fost subordonat etapei în care ne aflăm, obiectivelor pe care le urmăresc, în strînsă colaborare, școala și organizația de pionieri. De aceea nu ni se va mai putea întîmpla așa cum ni s-a întîmplat de cîteva ori în anii trecuți, să surprîndem privirea mirată a pionierului care marți era chemat de diriginte să viziteze un muzeu, iar ziua următoare, miercuri, îl chema la același muzeu organizația de pionieri. Colaborînd cu școala în realizarea planului nostru am putut înlătura supraîncălzirea pionierilor cu diferite sarcini, paralelismul unor acțiuni, planurile formale care, oricît ar fi de atractive pe hîrtie, se dovedesc inaplicabile în practică.

Care sint deei acțiuni cultural-sportive prevăzute de noi în acest trimestru? Cîteva din ele sint legate de împlinirea sărbătorilor de 1 Mai — Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc — și 2 Mai — Ziua tînetului. Sint prevăzute de asemenea cîteva excursii, legate de capitolele studiate sau repetate de elevi în trimestrul al treilea. De pildă, o parte dintre pionieri — cei mai mici — vor vizita o fabrică de produse zaharose, iar alții mai mari vor vizita pe Combinatul poligrafic „Casa Școlii”, pe Uzinele „23 August”. Acestor acțiuni li se adaugă pregătirea unei serbări cu tema „Anul XX al patriei noastre”, pregătirea unor jocuri distractive și a unui program artistic pentru ziua de 1 Iunie, vizionarea a două spectacole pentru copii la Teatrul de operă și balet și o înfîințire cu un tînar cercetător, fost pionier, care lucrează azi la unul din institutele Academiei R.P.R.

După cum se vede, colaborarea între școală și organizația de pionieri s-a arătat binevenită atât în ceea ce privește numărul acțiunilor programate cit și tematica lor. Dar este suficient atât? La aceasta se reducere oare noțiunea de „plan comun”?

După părerea mea și, desigur, a celor mai mulți instructori, aceasta înscamnă a te opri la jumătatea drumului. Trebuie să mărturisesc că, de cite ori organizez cu pionierii o acțiune, îmi pun întrebarea: va răspunde această acțiune, prin felul cum se desfășoară ea, preocupărilor generale ale școlii, peartă ea în interesul școlii, în dezvoltarea ei, care trebuie să caracterizeze orice acțiune a organizației pionierilor? Este ea cu adevărat corespunzătoare vârstei copiilor, entuziasmului lor?

Să ne oprim, bunăoară, la una din acțiunile propuse în plan: vizita la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Această acțiune este folosită în scopuri educative și de către profesorii care vor lăsați pe elevi, ca și de noi. Ce vor face profesorii? Profesoara de fizică, bunăoară, îi va îndruma spre lărgirea unor cunoștințe cu privire la legile mecanicii pe care le vor putea urmări în funcționarea unor complexe de mașini, le va vorbi despre istoricul tiparului. Profesorul de romină le va vorbi despre tirajul operelor lui Eminescu, Creangă sau Caragiale în trecut, comparîndu-l cu tirajele și edițiile din zilele noastre.

Organizația de pionieri va folosi această acțiune îndrumîndu-i pe pionieri să urmărească drumul lung și plm de peripeții pe care il are

de străbătut coala de hîrtie ce pleacă din redacția editurii și pînă la cartea frumos legată pe care o găsește în rafturile librăriilor, mirosînd a cernelă proaspătă. Ei vor înțelege mai bine ce înseamnă eroismul muncii de fiecare zi, văzînd acest imens angrenaj în care fiecare om își are aportul său bine stabilit. Acesta va fi un prilej în plus de a face o călătorie în domeniul tehnicii înaintate, în care omul guvernează mașina. În sfîrșit, ne-am gîndit ca vizita aceasta să dea prilej copiilor să vadă cum se tipărește gazeta ce li se adresează — „Știința pionierului”.

Exemplul pe care l-am dat poate arăta, într-o măsură, cum urmăm noi să adîncim, în colaborare cu școala, conținutul educativ al fiecărei acțiuni întreprinse. Ne străduim să lărgim cît mai mult granițele acestor colaborări pentru a ne atînge laolaltă scopul — educarea unei tinere generații capabile să răspundă sarcinilor mari pe care i le vor pune țara, poporul.

VIORICA PATRAȘCU
instructoroarea superioară
de pionieri la Școala generală
de 8 ani nr. 73 din Capitală

Forme atractive de activitate

— Ce vești ne mai aduți, nene Luță?

De fiecare dată cînd îl înconjează pionierii de la Școala generală de 8 ani din Vlăsinești, regiunea Suceava, factorul poștal le înmînează zeci de plicuri scurte pe adresa lor. Odată erau în aceste plicuri fotografii înfățișînd realizări ale regimului democrat-popular și monumente istorice din orașul Deva, expediate de pionierii Școlii de 8 ani nr. 1 din acest oraș. Altă dată erau serișori de la pionierii unei școli din Sulina și vederi din Delta Dunării. Au sosit pe adresa pionierilor și fotografiile din Salonta, Piatra Neamț, Constanța etc.

Cum au ajuns să aibă pionierii din Vlăsinești atîția prieteni în toate colțurile țării?

Totul pornește de la dorința lor de a cunoaște cît mai bine orașele și satele țării, de a afla despre transformările care s-au petrecut peste tot în anii regimului democrat-popular. Dorința aceasta a fost încurajată de instructorul superior de pionieri, tovarășul Eugen Haleschi, care, alături de diriginta și profesorii și în colaborare cu ei, se preocupă de îndea-proape de dezvoltarea la elevi a dragostei pentru realizările regimului nostru.

Prin activitățile inițiate în acest scop, afară de schimburile de scrisori și fotografii, se numără călătoriile imaginare prin țară. O astfel de călătorie a întreprins de curînd detașamentul clasei a V-a. Iată unde și-au găsit o minunată întrebuițare scrisorile și fotografiile primite de pionieri.

Instructorul superior de pionieri organizează pentru copii și alte acțiuni interesante, atractive, bogate în conținut, menite să contribuie la educarea lor în spiritul dragostei față de patrie. Așa au fost, de pildă, adunările pe teme ca: „Ce înseamnă a-ți iubi patria”, „File de istorie”, „Regiunea noastră, azi”, vizitele la gospodăria agricolă colectivă din comună, acțiunile de muncă obștească pentru înfrumusețarea exteriorului școlii, pentru amenajarea unui parc etc.

Toate aceste activități, organizate prin grija instructorului superior de pionieri și în colaborare cu învățătorii și profesorii, au o puternică influență pozitivă asupra copiilor, contribuînd la pregătirea lor ca cetățeni vrednici ai patriei noastre.

AURELIA CĂRUNTU
Suceava

Clasa a XI-a

ETAPĂ FINALĂ ÎN ORIENTAREA PROFESIONALĂ

Trăsături specifice ale ultimei perioade de îndrumare a elevilor pentru alegerea drumului în viață • O condiție importantă — acordul deplin cu părinții • Factori de care trebuie să se țină seama • Rolul exemplului concret

Apropierea examenelor de maturitate și a concursurilor de admitere în școlile tehnice sau în învățământul superior fac să devină extrem de actuală — pentru elevii clasei a XI-a și, deci, și pentru școală — problema orientării lor profesionale. Este firesc, de aceea, ca pretutindeni acțiunile întreprinse pe linia ridicării nivelului general de pregătire a viitorilor absolvenți să se întrepătrundă strâns cu intensificarea activității educative menite să determine într-un mod cât mai științific alegerea de către ei a viitorului drum în viață.

Apreciind importanța și actualitatea problemei orientării profesionale a viitorilor absolvenți, redacția gazetei noastre a solicitat, în cadrul unei discuții, părerea în această privință a unor diriginți de la școlile medii din Capitală.

În prima parte a discuției noastre am căutat să definim trăsăturile specifice ale acestei etape cu caracter final și hotărâtor pentru orientarea profesională a viitorilor absolvenți.

„Marea majoritate a elevilor mei — ne spune prof. Alexandru Tomescu, diriginți al unuia din clasele a XI-a de la Școala medie „Aurel Vlaicu” — au hotărât încă din anul școlar trecut spre ce domenii de activitate se vor îndrepta. Acum, în ultimele

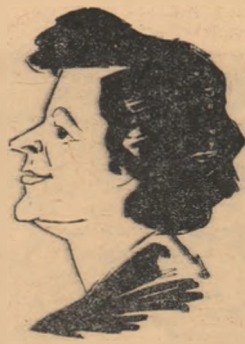
ALEXANDRU TOMESCU

săptămâni de școală, mai stă însă printre ei unii care sovăie. O parte din aceștia nu sînt pe deplin siguri că alegerea făcută este cea mai potrivită. Alții deși rămîn constanți la decizia pentru care s-au fixat, ezită în ceea ce privește profesiunea propriuzisă. Și, în sfîrșit, există cîțiva care nu s-au putut hotărî încă în nici un fel. În rîndurile tuturor acestora îmi desfășor acum munca de orientare profesională, colaborînd îndeaproape, bineînțeles, cu organizația U.T.M. și familia”.

În unanimitate profesorii diriginți pe care i-am consultat au apreciat că în această perioadă forma cea mai eficientă de activitate în vederea orientării profesionale o constituie discuțiile purtate cu fiecare elev în parte și cu părinții lui. În felul acesta se stabilește o atmosferă mai caldă, mai prietenească, în care sfatul dirigințelui este privit nu ca o indicație oarecum administrativă, ci ca îndemnul unui prieten mai vîrstnic și cu mai multă experiență. Asemenea convorbiri individuale ridică însă exigențe multiple, căci în cadrul lor dirigințele nu are dreptul să eludeze nici una din problemele care i se pun. Tuturor acestor probleme el trebuie să le găsească o rezolvare — și nu o rezolvare „în general”, ci una cât mai concretă care să meargă pînă la amănunt.

De pildă, foarte mulți elevi ai secțiilor reale doresc să se înscrie la școlile tehnice din domeniul electro-mecanicii sau la Institutul politehnic. Ei obișnuiesc să-i întrebe pe diriginții lor, cu prilejul discuțiilor individuale, către ce ramură anume să-și îndrepte pașii. Dirigințele are deci datoria să cunoască bine de tot profilul școlilor și al facultăților tehnice, să știe ce secții noi au luat ființă, ce perspective deschid acestea, ce însemnătate au ele pentru dezvoltarea economiei naționale și, ținînd seama de posibilitățile și preferințele manifestate de elevi, să-i ajute să se îndrepte spre acele domenii în care se resimte o nevoie deosebită de cadre și care au perspectivele cele mai mari de dezvoltare în viitor.

Un exemplu ni s-a părut deosebit de semnificativ în această privință. Tov. **Luciana Trandafir**, profesoară de științe naturale și diriginți a unuia dintre clasele a XI-a ale Școlii medii nr. 38, ne relatează că una dintre elevele sale cu preocupări deosebite pentru studiul disciplinelor biologice și-a exprimat într-o vreme dorința de a urma la Facultatea de geologie din cadrul Institutului de petrol, gaze și geologie. „Într-o discuție personală pe care am avut-o cu ea — ne-a spus tov. Trandafir — am în-

LUCIANA TRANDAFIR

demnat-o să chibzuiescă mai bine înainte de a lua hotărîrea definitivă. Am procedat așa pentru că eleva respectivă este destul de slăbuță. I-am făcut cunoscută mai larg condițiile de muncă din domeniul prospecțiunii geologice, care cer adesea eforturi fizice și o constituție robustă și am sfătuit-o să aleagă mai curînd facultatea de biologie. Argumentele mele au convins-o, și eleva s-a hotărît acum pentru această din urmă facultate”.

Desigur, și acțiunile cu caracter colectiv, bine organizate, dau rezultate pozitive. În general, diriginții cu care am discutat

au organizat asemenea acțiuni sub forma unor discuții avînd ca temă problema alegerii drumului în viață. Elevii claselor a XI-a au arătat, cu acest prilej, spre ce profesii doresc să se îndrepte, ca și motivele pentru care inclină spre profesiunile respective. Acum, în ultimul trimestru, în discuțiile colective se apreciază deosebi în ce măsură rezultatele obținute de fiecare elev la învățatură îi asigură acestuia posibilitatea de a fi admis să se pregătească pentru profesiunea pe care dorește să o îmbrățișeze. Concluziile trase după asemenea discuții au un puternic caracter stimulator, făcînd să crească simțul de răspundere al elevilor și mobilizîndu-i la o activitate serioasă, susținută.

În multe școli se folosește pe larg, în forme instructive asemănătoare, metoda verificată a vizitelor în întreprinderi cu diferite profile de producție, în institute de învățămînt superior și în școli tehnice, la centre de cercetare științifică, în instituții culturale. Socotim interesantă și demnă de subliniat forma folosită la Școala medie „Aurel Vlaicu”, pe care ne-a relatat-o tov. Alexandru Tomescu. Conducerea acestei școli, în colaborare cu activul U.T.M., a organizat vizite pe grupe de viitori absolvenți avînd aceleași inclinații. În felul acesta a crescut interesul elevilor pentru cele văzute, iar vizitele nu le-au răpit prea mult din timpul atît de necesar acum pentru recapitularea și sistematizarea cunoștințelor.

Cele relatate de interlocutorii noștri au scos la iveală faptul că, în general, clasele reale pun mai multe probleme privind orientarea profesională a elevilor. Tov. **Mihai Rațiu**, diriginți la Școala medie „Emil Racoviță” s-a oprit în mod deosebit, în cadrul discuției noastre, asupra acestor probleme. „Elevii din secțiile reale ale școlilor din București — spune el — sînt uneori derutați de posibilitățile largi de alegere create de existența în Capitală a unui mare număr de întreprinderi cu profil diferit. Am discutat cu colegii diriginți la unele școli medii din provincie. Acolo, la majoritatea claselor există o orientare omogenă. La Reșița, la Hunedoara sau la Brașov, de pildă, cei mai mulți dintre elevi se hotărîsc ferm pentru profesiile din sectorul metalurgic.

Aici, în Capitală, unde au contact cu foarte multe profesii interesante, ademenitoare, unii elevi trec de la o hotărîre la alta destul de repede, avînd adesea criterii subiective. Și — de ce n-am spune lucrurilor pe nume — asemenea oscilații dăunătoare unei orientări hotărîte a elevilor vădesc, din păcate, chiar unii părinți”.

MIHAI RAȚIU

Prin aceasta s-a abordat, de fapt, una din temele cele mai ample discutate: necesitatea absolută a ralierei părinților la punctul de vedere obiectiv, just, exprimat de școală. Desigur, cei mai mulți dintre părinți au același punct de vedere cu școala, ca urmare a colaborării pe care au statornicit-o cu ei diriginții în toată perioada cîț au lucrat în mijlocul copiilor lor. Nu-i însă mai puțin adevărat că sînt și părinți care nu țin seama de indicațiile școlii, orientîndu-și copiii spre profesii pentru care n-au nici inclinații, nici pregătirea necesară. Iar părerea lor îi influențează nu odată și pe elevi.

„Părinții unei eleve din clasa mea — ne-a relatat tov. **Luciana Trandafir** — țineau morțiș, pînă de curînd, ca fiica lor să dea examen de admitere la Institutul de arhitectură, deși aceasta urma secția umanistă. Am discutat îndelung cu ei arătîndu-le că talentul la desen artistic pe care fără îndoială eleva îl are, nu-i este nicidcum suficient ca să ajungă un bun arhitect. Se cer, pentru aceasta, cunoștințe solide de matematică — or la matematică pregătirea ei lasă de dorit. Am stat de vorbă și cu profesorul de desen al școlii și am ajuns împreună la concluzia că cel mai bine ar fi pentru eleva respectivă să dea examen de admitere la Institutul de artă plastică. Le-am arătat părinților cum stau lucrurile cu fiica lor și, argumentele mele — notele la matematică — fiind destul de „tari”, am reușit să-i conving”.

Există și cazuri în care elevii se orientează către o profesie potrivită capacității lor, în timp ce părinții greșesc. Iată de pildă, un asemenea „caz”, relatat de tov. Alexandru Tomescu.

„Am în clasă o elevă cu evidente aptitudini sporti-

ve, confirmate de rezultatele pe care le-a obținut la numeroase concursuri de gimnastică, unele chiar cu caracter republican. Mergînd pe linia acestei inclinații, eleva dorește să se înscrie la I.C.E.F. Părinții, însă, îi cer să urmeze Facultatea de limbă și literatură romină, deși ea nu are note prea bune la aceste discipline. „Nu avem prejudecăți — susțin ei. — dar fata este prea debilă pentru a face o carieră pe tărîm sportiv”. Am organizat o întîlnire cu ei la care am chemat și pe medicul școlii, pentru a-și spune părerea de specialist în această privință. Medicul a argumentat foarte convingător că fata se dezvoltă normal și că nu pot exista nici un fel de temeri cu privire la rezistența ei în condiții de efort intens. Cînd ne-am despărțit, părinții elevei încă nu păreau a fi pe deplin convinși și de aceea îmi propun să urmăresc cu perseverență rezolvarea pozitivă a acestei situații”.

Majoritatea școlilor medii acordă toată importanța realizării unei legături strînse și permanente cu părinții în această etapă hotărîtoare pentru drumul în viață al copiilor lor. La școala „Gheorghe Șineai”, după cum ne-a spus tov. **Maria Braescu**, tematica lectoratelor pentru părinții elevilor din clasa a XI-a se referă în mare măsură la problemele orientării profesionale a viitorilor absolvenți. La școala „Aurel Vlaicu”, ne-a relatat tov. Tomescu, li se dau părinților și consultații individuale pe această temă. În anumite zile oricare părinte îi poate găsi în școală pe dirigințele copilului său pentru a-i împărtăși ceea ce îl frîmîntă, pentru a-i cere sfatul competent.

MARIA BRAESCU

O ultimă problemă importantă în jurul căreia s-a desfășurat discuția noastră cu diriginții a fost aceea a rolului pe care îl au în orientarea profesională a elevilor întîlnirile acestora cu oameni ai muncii din diferite domenii de activitate — muncitori fruntași în întrecerea socialistă, tehnicieni, ingineri, oameni care muncesc în domeniul științelor și artei. Datorită bunelor rezultate pe care le dau asemenea întîlniri — ne-au spus diriginții cu care am stat de vorbă — ele s-au generalizat în aproape toate

școlile. O influență deosebită pare a avea în munca de orientare profesională a elevilor și întîlnirile cu absolvenții din seriile anterioare, care studiază acum în diferite școli tehnice sau în învățământul superior, ca și cu cei care și-au început munca direct în producție. Prof. **Ana Mihăilă**, diriginți la Școala medie nr. 25, ne-a povestit că, de curînd, conducerea școlii unde lucrează a organizat o asemenea întîlnire cu absolvenții din ultimii trei

ANA MIHĂILĂ

ani. Această întîlnire, pe lîngă faptul că i-a fămurit pe elevii clasei a XI-a asupra profilului actual al diferitelor instituții de învățămînt, i-a determinat să reflecteze adînc asupra activității pe care vor trebui să o desfășoare în cazul cînd vor trece cu succes pragul examenului de admitere. Actualii studenți și elevi ai școlilor tehnice le-au arătat deschis, fără reticențe, ce probleme vor întîmpina odată cu începerea studiului într-o instituție de învățămînt de grad superior, le-au înfățișat unele exemple concrete de tineri care, datorită trătărilor superficiale a obligațiilor școlare, a muncii în asalt, s-au găsit în situații grele, ajungînd chiar să piardă un an de studii.

Pornind de la cele relatate de tov. Mihăilă am solicitat participanților la discuție să-și spună părerea asupra eficacității pe care o are în munca de orientare profesională utilizarea, pe lîngă exemplele pozitive, și a unor exemple care demonstrează consecințele unei foarte grave ale superficialității în alegerea profesiei. Răspunsurile pe care le-am primit au subliniat faptul că și asemenea exemple, utilizate cu pricepere în momente potrivite, au darul de a-i determina pe viitorii absolvenți să gîndească serios asupra pasului pe care îl fac.

Discuția noastră a relevat o serie de căi și procedee care, raportate la specificul fiecărei școli și fiecărei clase în parte pot determina o bună îndrumare a absolvenților școlii medii din actuala promoție, imbinînd în alegerea pe care o vor face ei inclinațiile fiecăruia cu cerințele dezvoltării țării noastre pe drumul desăvîrșirii construcției socialismului și a construirii comunismului.

Legea periodicității elementelor

În ultimul trimestru, elevii clasei a IX-a studiază, la chimie, legea periodicității și sistemul periodic al elementelor — piatra de temelie a chimiei moderne — pe care se bazează cunoștințele de chimie ce vor fi studiate de ei ulterior. Ajutându-i pe elevi să înțeleagă în adâncime legea periodicității și sistemul periodic al elementelor îi vom face să-și dea seama mai clar de interdependența dintre structura materiei și proprietățile ei, de legătura reciprocă dintre toate elementele chimice — dovadă peremptorie a unității materiei la nivel atomic. În același timp, studiind sistemul periodic al elementelor pe baza celor învățate anterior, cu privire la structura atomului, elevii vor înțelege mai profund legea periodicității și, în strîină legătură cu cunoștințele despre existența particulelor care intră în structura atomului, își vor completa noțiunile despre elementele chimice, despre proprietățile caracteristice determinate ale fiecărui element în parte și despre structura învelișului electronic al atomului. La fel de important este faptul că lecțiile despre legea periodicității și despre sistemul periodic al elementelor îi ajută pe elevi să-și sistematizeze cunoștințele despre proprietățile elementelor și despre combinațiile acestora, studiate de ei în cursul anului. Legăturile existente între elemente și combinațiile lor devin acum mai evidente pentru elev, iar elementele chimice care vor fi predate ulterior (cu proprietățile lor caracteristice) vor putea fi inserate în sistemul periodic al elementelor.

Predarea capitolului „Legea periodicității și sistemul periodic al elementelor” poate începe cu deducerea sistemului periodic pe

baza cunoașterii structurii atomului. Cu acest prilej se pot repeta cunoștințele predate în clasa a VIII-a asupra grupelor elementelor halogene, bineînțeles punându-le în legătură cu structura atomilor acestor ele-

strat. Schema va fi astfel prezentată încît pe verticală să fie așezate unul sub altul elementele cu aceeași configurație electronică (cu excepția heliului și a celorlalte gaze inerte), așa cum se indică în figură.

H								He
Li	B	C	N	O	F	Ne		
Na	Mg	Al	Si	P	S	Cl	Ar	
K	Ca							

mente. Vom vorbi astfel elevilor despre grupele metalelor alcaline, ca și despre celelalte grupe principale ale sistemului periodic, încheind cu grupele secundare.

În continuare este indicat să ne referim la variația proprietății elementelor în perioade și grupele stabilite pe baza structurii atomului, despre schimbarea periodică a valenței, despre legătura valenței cu numărul grupelor. Tot cu acest prilej putem sămuri mai amplu noțiunile de metale și nemetale, putem explica formarea cationilor și anionilor diferitelor elemente etc. Ne vom referi apoi la includerea în sistemul periodic a gazelor inerte și a altor elemente descoperite ulterior la corectarea unor greutăți atomice, vom explica cele trei inversiuni pe care le cuprinde sistemul periodic. Un loc important îl vor ocupa în lecție enunțarea legii periodicității descoperită de Mendeleev și concluziile asupra importanței sistemului periodic.

Pentru a face cât mai accesibilă elevilor concepția lui Mendeleev potrivit căreia a fost alcătuit sistemul periodic, este bine să scriem pe tablă primele 20 de elemente, reprezentând prin puncte configurația electronică a acestora pe ultimul

Procedînd în acest mod vom putea atrage atenția elevilor asupra faptului că după fiecare opt elemente, conform legii periodicității, structura învelișului exterior se repetă în aceeași ordine. Ei vor înțelege că un rând orizontal cuprins între două gaze inerte formează o perioadă, în timp ce șirurile verticale formează grupele și subgrupele.

Folosind cunoștințele lor despre structura atomului, putem face cunoscută elevilor semnificația numărului de ordine, a numărului grupelor și a perioadei din care fac parte elementele în cadrul sistemului periodic. Le vom explica, deci, că numărul de ordine reprezintă numărul sarcinilor pozitive ale nucleului atomic și, în același timp, numărul sarcinilor negative,

numărul grupei, numărul electronilor de pe ultimul strat electronic și valența elementului respectiv. Vom încheia această parte a lecției arătînd elevilor care este relația dintre numărul perioadei și numărul învelișurilor electronice ale diferiților atomi.

Pentru a exemplifica cele predate ne putem referi la halogeni, care sînt cunoscuți elevilor din lecțiile anterioare. Astfel, le putem demonstra practic că într-o coloană verticală sînt elementele care au o structură atomică asemănătoare, de aici rezultînd asemănarea între proprietățile elementelor și combinațiile lor. Cu acest prilej putem sămuri problema valenței, a formării sărurilor, anionilor, a ușurinței de reacție ș.a.m.d. — toate grupate în jurul structurii atomului. Rezultatele pot fi reprezentate sugestiv printr-un tabel în care înscrîm în coloane verticale denumirea elementelor, numărul electronilor de valență, valența față de O_2 și H , combinațiile cu hidrogenul, soluția apoasă a acestor combinații, săruri, anioni frecvenți.

Noțiunea de grupă de elemente poate fi aprofundată și prin exemplificarea variației proprietăților în cadrul grupei metalelor al-

caline, care sînt, de asemenea, cunoscute elevilor.

Este bine să procedăm în același mod cu toate grupele principale ale sistemului periodic, urmărind în cadrul grupei greutatea atomică, starea de agregare, culoarea, reactivitatea chimică a fiecărui element în parte. O dată cu aceasta le vom arăta elevilor că se înțînesc și o serie de elemente care nu sînt incluse în grupele principale, ele formînd grupele secundare.

Se poate trece în această etapă la predarea legii care stă la baza sistemului periodic. Le vom sămuri elevilor schimbările periodice ale diferitelor proprietăți ale elementelor și combinațiilor lor, ceea ce îi va ajuta să deducă ei înșiși, cu ușurință, legea periodicității.

Elevii vor cunoaște cu acest prilej legătura între structura atomului și valența, o proprietate periodică a elementelor chimice. E important să se sublinieze variația periodică a proprietăților metalice și nemetalice, trecerea elementelor de la electropozitivitate la electronegativitate, ca și schimbarea caracterului bazic și acid al oxizilor.

După ce, printr-un șir de exemple, vom arăta schimbările periodice ale proprietăților, vom putea trece la generalizare și la formularea legii.

În continuare este indicat să vorbim despre modul

cu a ajuns Mendeleev la descoperirea legii, făcînd un scurt istoric, comparînd lucrările lui Mendeleev cu cele ale înaintașilor săi. Vom sublinia faptul că precizarea locului pe care îl ocupă astăzi în sistemul periodic unele elemente încă necunoscute pe vremea lui Mendeleev confirmă justetea legii periodicității și a concepției pe baza căreia s-a întocmit sistemul periodic al elementelor.

Subliniez că pentru predarea cu succes a lecțiilor cuprinse în capitolul „Legea periodicității și sistemul periodic al elementelor” este bine să însoțim expunerea cu unele experiențe demonstrative asupra variației proprietăților elementelor. De exemplu, putem efectua experiențe legate de arderea în oxigen a sodiului, magneziului, sulfului și fosforului trăgînd concluzii referitoare la comportarea oxizilor. La fel, putem stabili experimental variația proprietății elementelor din grupa VII prin prepararea apei de clor și deslocuirea bromului și iodului din sărurile alcaline.

Procedînd în acest fel vom asigura înțelegerea și însușirea unor cunoștințe care ocupă un loc deosebit de important în predarea chimiei în școala medie.

conf. VASILE MATEI
Institutul de perfecționare a cadrelor didactice Iași

CHIMIE

egal cu numărul sarcinilor pozitive, ceea ce asigură neutralitatea electrică a atomului. De asemenea, se impune să insistăm asupra explicării legăturii dintre

simpli formați din două sau trei elemente, orientîndu-se după exemplele date de mine. Elevii au reușit să scrie cu ușurință formulele oxidului de magneziu, oxidului de cupru, a hidroxidului de sodiu, acidului clorhidric și altele.

Pentru consolidarea la elevi a acestor metode de scriere corectă a formulelor chimice, am folosit o serie de exerciții, cerînd elevilor să scrie formulele unor acizi, oxizi, baze sau săruri mai cunoscute.

Învățînd să reprezinte structura formulelor, elevii se deprind să scrie formulele — și, mai tîrziu, ecuațiile chimice — bazîndu-se pe un raționament științific și nu pe memorarea mecanică, ceea ce îi ajută mult în însușirea conștientă a cunoștințelor de chimie.

prof. I. POPESCU
comuna Tecuci, raionul Roșiorii de Vede

Formulele structurale

Se știe că pentru scrierea corectă a formulei chimice a unei substanțe este necesar să se cunoască elementele chimice care o compun și valența lor.

Însușirea acestor cunoștințe care se predau pentru prima dată în clasa a VII-a este, după cum se știe, destul de dificilă, deoarece elevii întîmpină unele dificultăți în ceea ce privește raționamentul și calculul necesar scrierii formulelor chimice. De aceea, căutînd un mijloc care să înlesnească și să facă mai accesibilă înțelegerea mecanismului de alcătuire a formulelor chimice, m-am gîndit să folosesc și formulele structurale ale moleculelor. În acest mod, avînd la dispoziție reprezentarea grafică a combinării atomilor din molecula luată în studiu, elevii pot ajunge mai ușor la înțelegerea mecanismului de combinare a atomilor pentru a forma molecule.

Pentru aceasta, în prealabil, am atras atenția elevilor asupra faptului că în mod convențional numărul valențelor poate fi reprezentat pe tablă prin niște liniuțe.

Am luat ca exemplu apa, substanța cea mai cunoscută elevilor din clasa a VII-a. După ce am stabilit cu ei care sînt elementele componente ale apei — oxigenul și hidrogenul — cit și valențele lor, am trecut la realizarea formulei structurale, cu ajutorul căreia am scris formula chimică a apei. Astfel, oxigenul, care este bivalent, a fost reprezentat cu două liniuțe de valență, satisfăcute de valențele a doi atomi de hidrogen, care este monovalent. Elevii au putut alcătui ei înșiși schema formulei apei, din care rezultă că o moleculă de apă este formată din doi atomi de hidrogen și un atom de oxigen.

Pentru ei a devenit astfel foarte clar faptul că formula apei este H_2O și le-a fost lesne să memoreze această formulă.

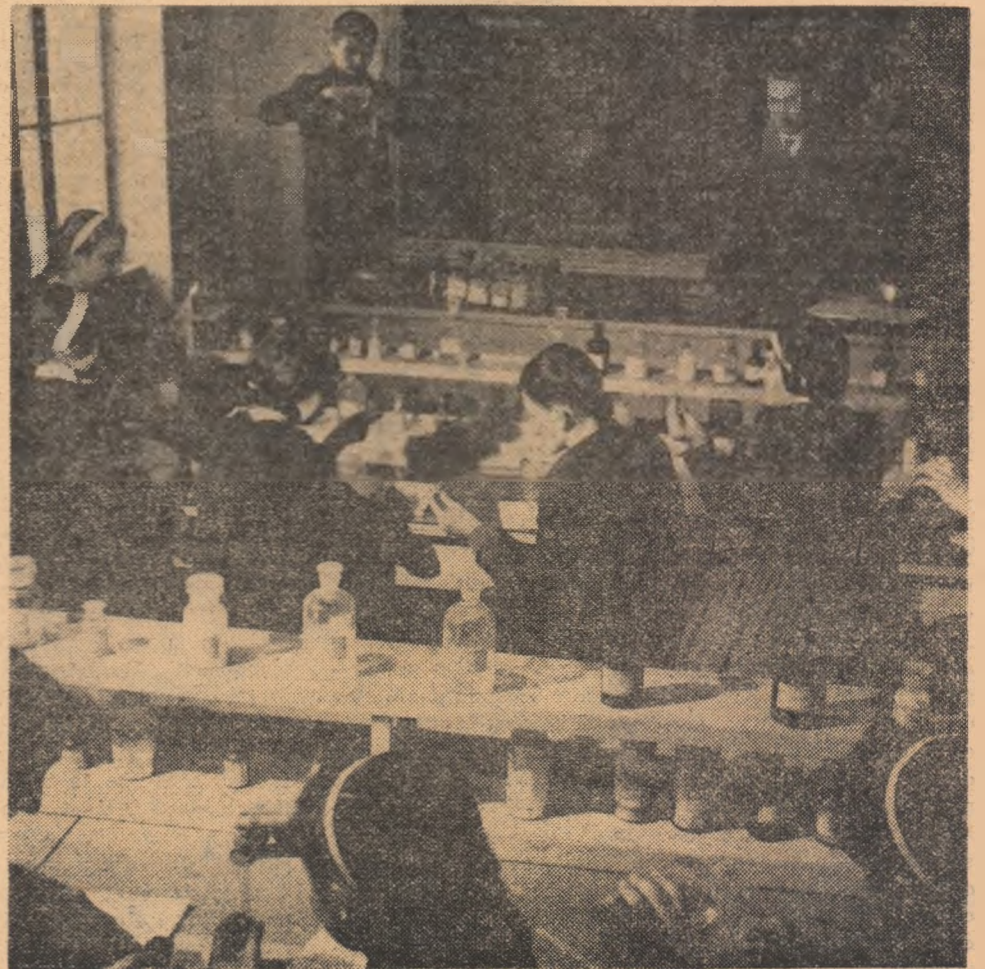
La fel am procedat cînd am studiat formula clorurii de aluminiu. Am stabilit inițial elementele care compun clorura de aluminiu sînt aluminiul și clorul. Am înfățișat pe tablă atomul de aluminiu trivalent, cu cele trei valențe reprezentate prin liniuțele de valență.

Atomul de clor fiind monovalent, le-am explicat elevilor că trei atomi de clor vor satisface cele trei valențe ale atomului de aluminiu.

Ei au înțeles astfel că molecula de clorură de aluminiu este formată din trei atomi de clor și un atom de aluminiu, respectiv $AlCl_3$.

Am procedat în același fel și pentru explicarea unor formule mai complicate, la alcătuirea cărora participă atomi ai unor elemente bi și trivalente. De exemplu, cînd am studiat oxidul de fier, care este alcătuit din atomi de oxigen bivalent și atomi de fier trivalent, mi-am început explicația prin a prezenta pe tablă doi atomi de fier cu valențele lor, satisfăcute cu valențele libere ale atomilor de oxigen. Elevii și-au dat seama, astfel, că molecula oxidului de fier este formată din doi atomi de fier și trei atomi de oxigen (Fe_2O_3).

Avînd în vedere că elevii clasei a VII-a nu cunosc sistemul periodic al elementelor și, prin urmare, nici valențele elementelor chimice, am căutat în primul rînd să-i familiarizez cu unele elemente mai cunoscute cum ar fi: sodiu, potasiu, calciu, magneziu, aluminiu, fier, oxigen, hidrogen și altele. Apoi le-am cerut să scrie pe tablă formulele structurale ale unor compuși mai

TEHNICA MODERNĂ

in predare

Mijloacele noi pe care știința și tehnica le vor pune la îndemina procesului instructiv-educativ, metodele moderne care vor pătrunde în școală o dată cu folosirea acestor mijloace ridică o serie întreagă de probleme privitoare la rolul pe care îl va ocupa în viitor profesorul, la profilul și sarcinile lui. Acestor probleme le este închinată prezentarea noastră din acest număr, care închide ciclul articolelor publicate sub titlul general „Tehnică modernă în predare”.

VI. PROFILUL PROFESORULUI DE MÎINE

Să începem cu întrebarea cheie: introducerea în școală a unor mijloace tehnice perfecționate poate anula rolul conducător al profesorului în procesul instructiv-educativ? Participind la experimentele inițiate cu ajutorul mijloacelor noi de predare, în vederea introducerii în învățământ a ultimelor cuceriri ale științei și tehnicii, specialiștii afirmă categoric că, oricât de perfecționate ar fi instrumentele pedagogice puse la dispoziția școlii, profesorul rămâne de neînlocuit. Desigur însă, adăugă ei, că profesorul va trebui să țină seama de existența noilor mijloace tehnico-științifice, să și restructureze munca în sensul impus de utilizarea lor, intrucît conținutul în continuă înnoire al instruirii și educației trebuie să-i corespundă forme moderne, metode și mijloace tehnice de predare tot mai perfecționate.

Am arătat în prezentările din numerele anterioare ale gazetei noastre în ce măsură va fi ușurată munca profesorilor prin utilizarea ciberneticii și cum anumite sarcini tradiționale care revin în esențialul de față profesorului vor putea fi preluate în parte de către emisiunile radiotelevizate — în ceea ce privește predarea — și de către mașinile de scris și laboratoarele de calcul — în ceea ce privește verificarea cunoștințelor. Toate aceste evidente ușurări ale activității didactice desfășurate până în școală nu vor determina însă o diminuare a rolului profesorului, ci, dimpotrivă, vor duce la creșterea considerabilă a acestui rol.

În determinarea profilului viitor al profesorului, a conținutului și formelor activității pe care el o va desfășura în deceniile următoare trebuie să pornim atât de la cerințele care vor sta în acea perioadă în fața învățământului cit și de la condițiile materiale în care se va desfășura activitatea în școli.

Există chiar în momentul de față posibilități tehnice de a realiza în școală, bineînțeles pe cale experimentală, un sistem de comunicare pe care l-am putea denumi complet. Într-adevăr, știința și tehnica pot pune de pe acum la dispoziția școlilor mijloacele care permit emiterea de imagini și sunete din orice punct al școlii în alt punct al aceleiași școli prin sisteme de legături bilaterale. De asemenea, se poate realiza o legătură bilaterală între școală și un centru local de radioteleviziune care să emită programe adecvate procesului de învățăm-

înt. La aceste emisiuni poate fi antrenată participarea elevilor indiferent de numărul lor, începând cu elevul care lucrează individual în cabina unui laborator lingvistic pînă la efectivul complet al școlii reunit într-o sală mare. Acest sistem complex de folosire a mijloacelor tehnice poate beneficia de programări cu caracter general și particular, de posibilități nelimitate pentru efectuarea demonstrațiilor și lucrărilor practice și poate fi conectat la o mașină electronică de calcul care să „memoreze” principalele fapte și date și să găsească soluțiile cele mai judicioase în rezolvarea anumitor probleme controversate. La aceste mijloace se vor adăuga, în viitor, programele televizate transmise cu ajutorul sateliților construiți special în scopul telecomunicației. (Este semnificativ în această privință faptul că prima emisiune experimentală efectuată în vederea transmiterii programelor viitoarei Olimpiade de la Tokio a cuprins, printre altele, o discuție între cîțiva renumiți oameni de știință reuniți zilele acestea în capitala Japoniei pentru dezbaterile problemelor de perspectivă ale „tele-pedagogiei”). De asemenea, savanții și inginerii electroniști se află în pragul definitivării construcției „video-magnetofonului”, aparat care va imprima pe bandă atât sunetele cit și imaginile, ceea ce va permite utilizarea lecțiilor radiotelevizate fără a mai fi necesară adaptarea deplină a orarului la programul emisiilor, intrucît ele vor putea fi înregistrate și transmise în funcție de cerințele orarului fiecărei școli.

Toate aceste înnoiri, ușurînd considerabil munca pe care o desfășoară în prezent profesorul și dîndu-i în același timp o mult mai mare eficiență, vor putea fi puse în practică în condițiile asimilării depline de către pedagogi a metodelor corespunzătoare bazate pe o temeinică fundamentare științifică.

Dar tehnica modernă va ușura și în alt chip munca profesorului. Se conturează astfel ca certă, în perspectiva viitoarelor decenii, utilizarea mașinilor electronice de calculat în elaborarea documentelor școlare fundamentale — planurile de învățămînt și programele școlare. Iată așadar că mijloacele tehnice nu vor influența numai sfera didacticii, a metodelor de predare, ci vor putea fi larg utilizate și în vederea perfecționării conținutului învățămîntului, a modernizării conti-

Cum poate interveni cibernetică în stabilirea conținutului planurilor de învățămînt și a programelor școlare? Dacă ținem seama că în prezent mașinile electronice de calcul dirijează plasarea pe orbită și traiectoriile navelor cosmice, că pot conduce cele mai complicate procese automatizate de producție sau pot stabili diagnosticul unei boli, chiar făcînd abstracție de perfecționările care fără îndoială le vor fi aduse în viitor, ne putem lămurii asupra modului cum vor fi folosite în vederea modernizării programelor de învățămînt. Să ne închipuim o dezbateră pe această temă. Specialiștii, profesorii ce predau diferite discipline, vor face propuneri privind cunoștințele a căror introducere în predare este impusă de către noile descoperiri științifice, de valorile certe care s-au adăugat istoriei materiale și culturale a popoarelor. În același timp, așa cum se întîmplă și acum, vor fi unii care vor argumenta imposibilitatea eliminării din programe a unora dintre cunoștințele studiate anterior, astfel încît materialul propus pentru a fi predat va depăși cu mult, ca volum, po-

sibilitatea însușirii lui în numărul de ore repartizat pentru disciplina respectivă. În condițiile actuale, problema aceasta se rezolvă prin eliminarea anumitor teme pe baza unor aprecieri mai mult sau mai puțin arbitrare sau, ceea ce este mai grav, în unele cazuri nu se rezolvă de loc, ducînd la supraîncărcarea elevilor. În viitor, însă, învățămîntul va dispune de un arbitru totuși obiectiv și lucrînd la cel mai înalt nivel științific: mașina electronică de calculat. Primind principalele date — materialul propus pentru a fi predat, numărul de ore de predare și volumul mediu de cunoștințe ce pot fi însușite de elevi în unitatea de timp — creierul electronic va indica în cel mai scurt timp care este ierarhia precisă a cunoștințelor propuse și deci ce anume cunoștințe trebuie eliminate din programă fără a afecta unitatea acesteia.

Totuși, problemele hotărîtoare ale instruirii și educării elevilor vor continua să fie rezolvate și în viitor de către profesor. Lui îi va reveni sarcina să stabilească, în funcție de elementele specifice fiecărei categorii de elevi și de noile date ale psihologiei și pedagogiei, structura tuturor emisiunilor școlare televizate, programele mașinilor de învățat și ale laboratoarelor lingvistice și în același timp să furnizeze fiecărui elev sfaturile și orientarea care să permită individualizarea cit mai accentuată a procesului de pregătire școlară. Profesorii vor fi chemați în același timp să stabilească combinația optimă, într-un ansamblu coordonat, a tuturor resurselor tehnico-materiale de care vor dispune școlile pentru desfășurarea procesului instructiv-educativ, în funcție de capacitățile și aptitudinile fiecărui elev. Va fi, deci, necesară o specializare mult mai precisă decît aceea de care dispun astăzi cadrele didactice.

Se poate prevedea de asemenea, după cum arată unele experiențe efectuate pînă în prezent, că se va realiza și predarea „în echipă”. Dintr-o „echipă de predare” vor face parte, probabil, profesori specializați în domenii diferite — unul în domeniul învățămîntului televizat, altul în cel al învățămîntului programat, iar al treilea în conducerea generală a procesului instructiv-educativ. Oricare va fi compoziția ei, „echipa didactică” pare a fi

chemată să joace pe viitor un rol important în învățămînt datorită diversității sarcinilor și funcțiilor care vor reveni fiecărui profesor. Alături de posibilitatea trecerii la predarea cu ajutorul unor echipe de profesori și de individualizare cit mai deplină a pregătirii elevilor — și ca o consecință logică a acestora — psihopedagogii prevăd și posibilitatea de a se varia efectivele de elevi din diferite clase.

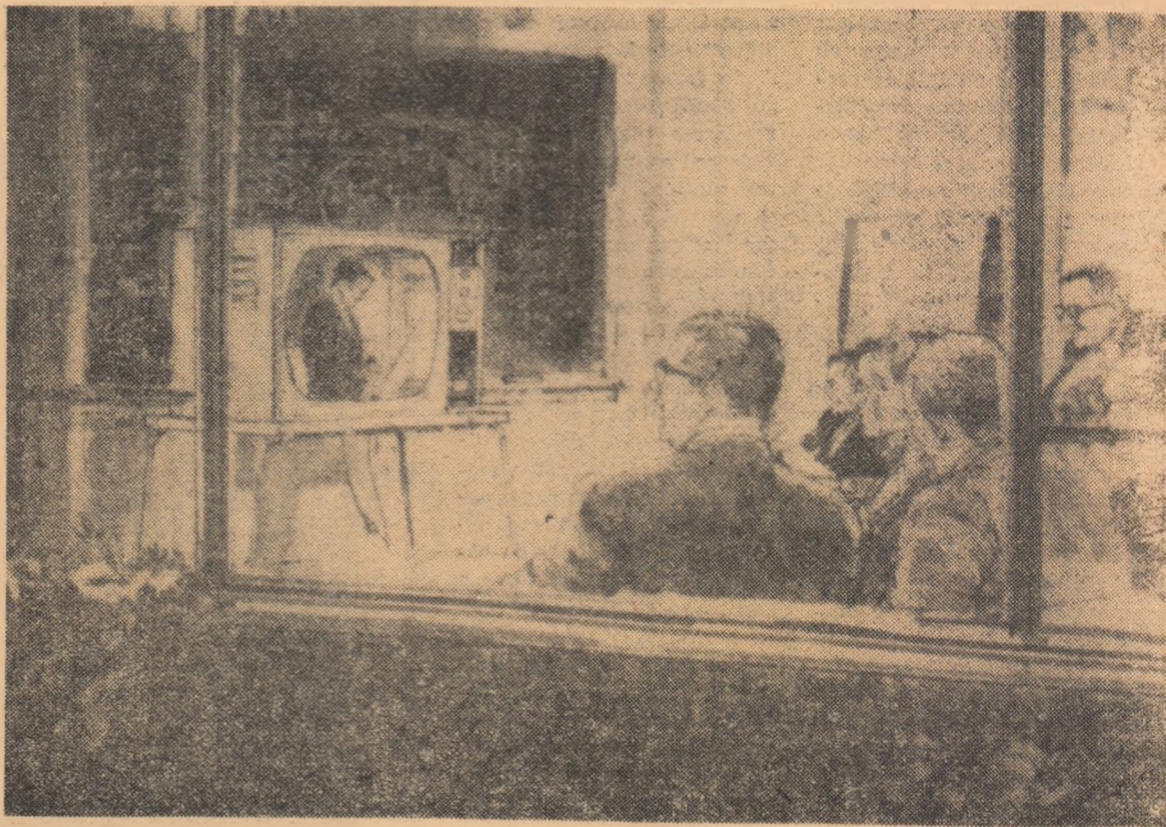
Desigur, atît elementele noi ale conținutului învățămîntului cit și noile forme ale acestuia vor fi supuse, în prealabil, unor experiențe variate. unei minuțioase verificări științifice, prin dezbateri ample pe plan național și internațional.

Noul care-și face drum tot mai larg în învățămînt cere de pe acum profesorului să dovedească spirit de cercetare creatoare, să înlăture rutina, să reconsidere critic elementele pedagogiei tradiționale fără a se privi ca fețișuri. Va fi necesară studierea continuă, perseverentă, aprofundată a tot ceea ce este actual în învățămîntul mondial și preluarea critică a elementelor pozitive, mai ales în domeniul dotării tehnico-materiale a școlii și a metodelor privind utilizarea noilor mijloace.

De pe acum se profilează unele trăsături esențiale în legătură cu modernizarea conținutului învățămîntului. Un experiment bogat în perspective, efectuat chiar în țara noastră, de către specialiștii Institutului de științe pedagogice, cercetează, de exemplu, posibilitățile coborîrii limitei de vîrstă la care se poate începe predarea în școală a cunoștințelor de algebră și geometrie.

Realizarea înnoirilor de conținut necesită, repetăm, adoptarea unor mijloace, metode și forme noi de predare. Dintre acestea, televiziunea școlară și învățămîntul programat par să fie cele mai apropiate de înlăptuire. O dată cu realizarea condițiilor materiale pentru experimentarea lor largă în școală și eventuală lor generalizare se impune o temeinică pregătire a profesorilor chemați să le introducă în predare, căci numai o pregătire multilaterală poate da certitudinea rigurozității științifice în obținerea rezultatelor. Privit prin această prismă, apare evident faptul că profilul profesorului din deceniile următoare începe să se schițeze încă din zilele noastre.

prezentare de M. HERIVAN

Acest desen încearcă să înfățișeze cum va arăta un curs de pregătire a profesorilor în vederea introducerii predării lecțiilor prin televiziune. După cum se vede, specialiștii din sală urmăresc etapele demonstrației efectuate de profesorul din studio, în timp ce pe tablă se înscriu formulele principale care urmează a fi reținute. Asemenea cursuri vor constitui, probabil, și un mijloc pentru îmbunătățirea metodică de desfășurare a lecțiilor transmise din studiourile stațiilor de televiziune.

Dezbateri folositoare

Ca propagandist al unui cerc de filozofie anul II am putut constata că, pentru majoritatea cursanților — cadre didactice din școlile orașului Brăila — temele puse în dezbateri au făcut obiectul unui studiu serios, ei pregătindu-se cu grijă pentru seminar, străduindu-se să pătrundă în esența problemelor, să găsească toate posibilitățile de a-și orienta activitatea la catedră pe baza cunoștințelor însușite la învățămîntul ideologic.

Una dintre problemele de materialism istoric care au făcut obiectul unor ample discuții în seminar a fost aceea a creșterii funcției cultural-educative a statului nostru democrat-popular în perioada desăvîrșirii construirii socialismului. Legînd în mod just accentuarea acestei funcții de necesitatea îndeplinirii mărețelor obiective economice și social-culturale ale planului de șase ani, de necesitatea dezvoltării conștiinței socialiste a tuturor oamenilor muncii din patria noastră, cursanții au pus în mod firesc problema sarcinilor concrete ce revin cadrelor didactice în această privință. Ei au vorbit astfel despre problemele muncii de educare în spirit comunist a elevilor, despre mijloacele prin care pot fi combătute manifestările negative în comportarea și ținuta lor, în felul de a-și înțelege obligația lor de bază — învățătura etc. În felul acesta dezbaterile au venit în ajutorul pedagogilor nu numai pentru a înțelege mai bine anumite probleme teoretice dar și în vederea orientării muncii proprii în lumina celor discutate.

O latură pozitivă a activității cercului nostru o constituie faptul că mulți cursanți se străduiesc să ilustreze problemele discutate prin exemple din domeniul disciplinelor pe care le predau. Așa, de pildă, cu prilejul discutării problemei „Rolul maselor și al personalității în istorie”, tov. Florica Miron, profesoară de istorie la Școala medie nr. 3, pentru a

sublinia rolul hotărîtor al maseilor în istorie, a făcut printre altele o scurtă incursiune în istoria domniei lui Ștefan cel Mare, arătînd că victoriile lui asupra dușmanilor țării s-au datorat forței maselor pe care el s-a bîzuit.

Tovarășul Ștefan Mircescu, profesor de limba română la Școala medie „Nicolae Bălcescu”, a subliniat faptul că masele populare își exercită rolul hotărîtor și asupra personalității scriitorilor, că o personalitate literară este puternică numai în măsura în care opera sa ogîndește cele mai înalte năzuințe ale maselor largi de oameni ai muncii din epoca respectivă. Eminescu, Caragiale, Coșbuc și alții, a spus tov. Mircescu, sînt scriitori de mare valoare, prețuiți și îndrăgiți de popor, tocmai pentru faptul că operele lor, realizate la un înalt nivel artistic, sînt ecoul aspirațiilor poporului.

Profesorul Aurel Leoveanu de la secția serală a Școlii medii nr. 3 — a cărui activitate se desfășoară în rîndul muncitorilor — a subliniat creșterea rolului maselor muncitoare în desăvîrșirea construcției socialiste, în conducerea treburilor statului nostru democrat popular. El a ilustrat cu o serie de date, cifre și fapte, avîntul creator al oamenilor muncii sub conducerea partidului, largă mișcare de inovații și raționalizări, însuflețirea cu care se desfășoară întrecerile socialiste etc.

Majoritatea cursanților din cercul nostru și-au însușit pe deplin cunoștințele studiate în seminarii și le folosesc în mod firesc, la rîndul lor, în predare. Profesorul Timotei Petridi, de exemplu, care predă limba română la Școala medie „N. Bălcescu”, a insistat cu prilejul predării nuvelei „Hagi Tudose” — ajutat de discuțiile din seminar — asupra faptului că acest personaj nu reprezintă un caz patologic, așa cum încerca să-l înfățișeze critica literară burgheză, ci un rezultat concret,

un produs de cea mai înaltă autenticitate al dezvoltării capitalismului în țara noastră în secolul al XIX-lea, un exemplu tipic de formă barbară a acumulării pentru acumulare. Învățămîntul ideologic îi ajută pe cursanți să combată mai bine, cu exemple mai concludente, diferitele concepții idealiste în interpretarea fenomenelor naturii și societății.

Dezbaterile din cercul de filozofie lărgesc orizontul științific al pedagogilor, posibilitățile de interpretare materialist-dialectică a faptelor și fenomenelor. Ele oferă cadrelor didactice posibilitatea de a-și desfășura la un nivel din ce în ce mai înalt activitatea instructiv-educativă cu elevii.

prof. M. TRUFAȘU
Brăila

Consfătuirea gazetei noastre

La Clubul sindicatului învățămînt din București a avut loc recent o consfătuire a gazetei noastre cu corespondenți, colaboratori și cititori.

Organizată la scurt timp după aniversarea a 15 ani de la apariția primului număr al „Gazetei învățămîntului”, consfătuirea a prilejuit o largă trecere în revistă a activității desfășurate de redacție în decursul celor 15 ani și discuții legate de dezvoltarea pe mai departe a gazetei, pentru ea să răspundă sarcinilor actuale ale învățămîntului și exigențelor sporite ale cititorilor.

Făcînd aprecieri asupra ajutorului substanțial pe care gazeta l-a dat învățătorilor și profesorilor în munca lor de instruire și educare a tinerelor generații și subliniînd pași mari pe care i-a realizat ea în decursul anilor, atît pe linia conținutului cît și a aspectului grafic, vorbitorii au făcut totodată propuneri privind tematica de viitor a gazetei. Ei și-au manifestat dorința ca aceasta să cuprindă mai larg, sub aspecte mai variate, probleme privitoare la modernizarea învățămîntului, la problemele școlii de 12 ani, la cuocirile din domeniul cercetării pedagogice, la conținutul și formele activității educative și altele.

În cadrul consfătuirii redacția a evidențiat pe cei mai activi dintre corespondenți și colaboratori mulțumindu-le pentru sprijinul pe care l-au dat gazetei. A urmat apoi un program artistic.

Discuții cu bibliotecari și cu scriitori pentru copii

De curînd s-au întîlnit, într-o consfătuire organizată de secția de învățămînt a orașului Ploiești în colaborare cu Biblioteca regională locală, cadre didactice care predau la clasele I-IV, specialiști în probleme de pedagogie, bibliotecari și scriitori, pentru a discuta împreună probleme legate de îndrumarea lecturii elevilor și de conținutul literaturii pentru copii, pentru a face un schimb de păreri cu privire la căile cele mai bune de educare a tinerii generații prin intermediul și cu ajutorul literaturii.

Baza de discuții au constituit-o referatul „Importanța instructiv-educativă a literaturii pentru copii”, prezentat de secția de învățămînt, la care s-au adăugat referatul Bibliotecii regionale intitulat „Cîteva probleme privind lectura elevilor din clasele I-IV la biblioteca regională Ploiești” și comunicarea tov. prof. Ilie Stanciu despre „Semnificația și sensul literaturii pentru copii”.

Referatul prezentat de Secția de învățămînt, bogat ilustrat cu multe date concrete, a scos în evidență rolul învățătorului în procesul de formare a gustului pentru lectură la elevii din clasele I-IV, faptul că, avînd o bună cunoaștere a particularităților de vîrstă, a nivelului de dezvoltare, a intereselor și înclinațiilor copiilor și cunoscînd în același timp cerințele programei,

învățătorul poate stabili cel mai bine ce lecturi sînt mai indicate pentru ei. În referat au fost citate numeroase cadre didactice cu o bogată experiență în acest domeniu, care au știut să îndrume cu pricepere lectura elevilor astfel încît cele citite să aibă o puternică influență educativă asupra lor, să le lărgescă orizontul, să le îmbogățească cunoștințele și vocabularul, să-i ajute în formarea unei exprimări corecte orale și scrise.

Din referatul prezentat de Biblioteca regională a reieșit că la finele anului 1963 au fost înregistrați 3058 cititori copii, care au citit peste 61000 de cărți. Numai în primul trimestru al acestui an, cititorii copii au împrumutat 24954 cărți. Referatul a arătat că cei ce lucrează la secția de copii a Bibliotecii regionale, convingi de rolul bibliotecii în procesul instructiv-educativ, au căutat să-și orienteze întreaga activitate spre satisfacerea cerințelor care reies din programele școlare.

Discuțiile purtate au scos în evidență importanța instructiv-educativă a literaturii pentru copii, faptul că lectura trebuie să devină un ajutor prețios pentru

munca la clasă, iar învățătorul trebuie să organizeze, să îndrume și să cerceteze în mod judicios lectura copiilor. Învățătorii Plăcșeanu Ecaterina, Mateescu Nicolae, Munteanu Aurora și alții au prezentat date și fapte concrete din munca lor cu copiii, au făcut propuneri prețioase pentru îmbunătățirea lecturii elevilor, pentru îmbunătățirea conținutului și a ilustrațiilor cărților pentru copii.

O contribuție de seamă la succesul consfătuirii au adus-o în cuvîntul lor scriitorii Mioara Cremene, care a abordat problema cultivării talentelor literare ale copiilor, Gica Iuteș, care a vorbit despre legătura dintre scriitor și învățător, și Octav Pancu-Iași, care s-a referit la conținutul cărților pentru copii și la modul cum trebuie apreciate aceste cărți.

În încheiere, tov. D. Andreescu, șeful secției de învățămînt a orașului Ploiești, care a condus lucrările consfătuirii, a tras o serie de concluzii practice, făcînd cadrelor didactice recomandări în ceea ce privește îndrumarea lecturii copiilor.

Consfătuirea a fost urmată de o înfîlțire a scriitorilor Gica Iuteș, Mioara Cremene și Octav Pancu-Iași cu cititorii elevi.

G. MAKSTOVICI

COMUNIȘTII ÎN FRUNTE

Biroul comitetului raional P.M.R. Bacău a organizat de curînd o adunare cu membri și candidați de partid din școli în vederea discutării sarcinilor ce revin învățătorilor și profesorilor comuniști în buna desfășurare a activității în școlile generale de 8 ani, în asigurarea unui înalt nivel științific al procesului instructiv-educativ.

În consfătuire au fost prezentate informații ale secretarilor organizațiilor de bază de la școlile de 8 ani din comunele Bistrița, Băcaciuni, Traian și Prăjești cu privire la munca lor în aceste domenii. Informările, precum și discuțiile purtate pe marginea lor, au subliniat contribuția importantă pe care o aduc învățătorii și profesorii comuniști la buna desfășurare a muncii din fiecare școală. Bunăoară, organizația de bază de la Școala de 8 ani din Răcăciuni are o mare influență în rîndurile cadrelor didactice, pe care le mobilizează la o activi-

tate bogată în conținut și eficiență. Ca urmare, cadrele didactice de la această școală, în frunte cu comunistii, militează permanent pentru realizarea planului de școlarizare, pentru îmbunătățirea conținutului și metodelor predării, pentru asigurarea disciplinei conștiente a elevilor etc.

În încheierea consfătuirii a luat cuvîntul tovarășa Tina Găbleanu, secretară a Comitetului raional P.M.R. Bacău, care a scos în evidență succesele obținute de colectivele didactice din școlile raionalului mobilizate activ de către organele și organizațiile de partid, de către comunistii. Vorbitoroa a cerut comunistilor din școli să acorde în viitor o și mai mare atenție muncii politico-educative în rîndul cadrelor didactice creșterii nivelului de pregătire științifică al învățătorilor și profesorilor.

I. CHIRILOIU
Directorul Cabinetului raional P.M.R. Bacău

Într-o bibliotecă pentru copii.

Din activitatea organizațiilor sindicale

Organizația sindicală de la Școala medie „Mihai Viteazul” din Turda se preocupă cu stăruință de ajutorarea cadrelor didactice în vederea încheierii cu succes a anului școlar. Măsurile luate în acest scop de către conducerea școlii, acțiunile organizate de comisiile metodice, de profesori și diriginți, sub îndrumarea organizației de partid, sint sprijinite larg de organizația sindicală, care folosește larg în această direcție variatele posibilități ce-i stau la dispoziție.

În ședințele de grupă sindicală care se țin în această perioadă, ea și prin munca de lămurire de la om la om profesorii sint mobilizați la o cit mai bună pregătire a lecțiilor curente și a orelor de recapitulare, astfel încît acestea să fie cit mai atractive și interesante, pentru a capta atenția tuturor elevilor și pentru a contribui în cea mai mare măsură la completarea și consolidarea cunoștințelor, la sistematizarea lor.

În același timp, organizația sindicală se preocupă de ajutorarea cadrelor tinere, ca și de înlăturarea supraîncărcării profesorilor ex sarcini în afara școlii, așa ca ei să dispună de timpul necesar pregătirii temeinice a lecțiilor din ultimul trimestru.

prof. OLIMPIA POP
Turda

Imbogăind formele muncii cultural-educative pe care o desfășoară în rîndurile cadrelor didactice, comitetul sindicatului învățămînt din raionul T. Vladimirescu al orașului București a organizat recent o excursie în regiunile Banat și Oltenia, la care au participat 84 de învățători și profesori din raion. Excursionistii au vizitat Băile Herculane și împrejurimile acestora (Grotă Haiducilor și stîncă Șapte Izvoare din Valea Cernei), insula Adam-Kalch, Portile de Fier, ca și orașele T. Severin și Craiova.

Cu interes deosebit au urmărit participanții la excursie, cu prilejul vizitării uzinelor „Electroputere” din Craiova, realizările dobîndite de această mare întreprindere, creată în anii puterii populare. De asemenea, excursia a dat cadrelor didactice prilejul să se documenteze asupra unor probleme de istorie, de geologie și hidrogeologie, să cunoască instituții de cultură și monumente de artă etc.

Contribuind la lărgirea orizontului învățătorilor și profesorilor, la imbogățirea cunoștințelor lor, excursia inițiată de Comitetul sindicatului învățămînt din raionul T. Vladimirescu a constituit în același timp, pentru toți cei care au participat la ea, și un important mijloc de a-și imbunătăți lecțiile, ilustrîndu-le cu exemple concrete văzute de ei la fața locului.

prof. ANDREI PARON

Înțelegînd utilitatea excursiilor, și organizația sindicală de la Școala medie „Unirea” din T. Măgurele a inițiat, pentru membrii ei, o excursie interesantă. De data aceasta a fost vorba de o excursie turistică și de documentare în R. P. Bulgaria.

Unul din obiectivele principale ale excursiei l-a constituit vizitarea localităților legate de luptele trupelor romine în războiul de independență. Astfel, participanții la excursie au vizitat Grivița și Plevna, unde au văzut monumentele și mausoleele ridicate în memoria luptătorilor de la 1877, precum și medalioanele soldatului Melinte Ion, căpitanului Valler Mărăcineanu și maiorului Suțu. Au fost vizitate de asemenea orașul Tirnevo, festă capitală a imperiului romano-bulgar, portul Ruse, precum și orașul Sofia.

Excursia în Bulgaria a lăsat participanților impresii bogate.

K IONESCU
T. Măgurele

CONCURS

Institutul Politehnic din Iasi anunță ocuparea prin concurs a următoarelor posturi:

1. — Conferențier la Facultatea de electrotehnică, catedra electrotehnică, disciplina electrotehnică și instalații electrice.

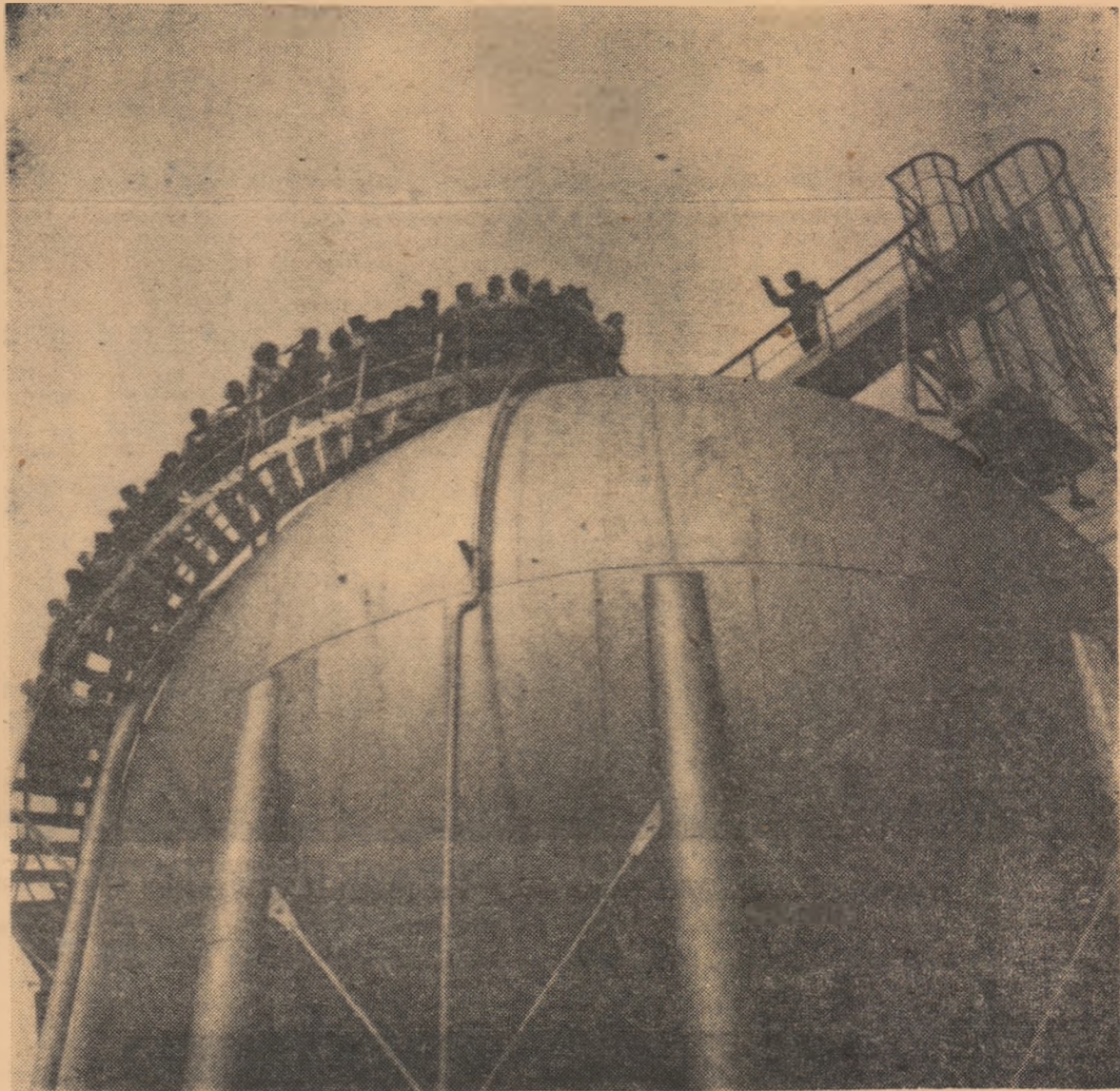
2. — asistent la Facultatea de mecanică, catedra de rezistența materialelor.

Condițiile de concurs se vor găsi în decizia de ocupare a posturilor de la publicația „Instituții politehnice din Iasi, Calca II” număr Nr. 11, însoțite de următoarele acte:

Pentru postul de conferențier: copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe ates-

tatul de profesor sau conferențier; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de calificare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) la care acesta își are funcția de bază; memoriul de activitate didactică-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Pentru postul de asistent: copie legalizată de pe actele de studii; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și obștești, eliberat de instituția (întreprinderea) la care acesta își are funcția de bază sau recomandarea șefului de catedră, în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt; certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea în care lucrează; memoriul de activitate didactică-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

O minunată punte spre viitor: mulți dintre cei veniți să viziteze modernele instalații ale Rafinării de la Brazi vor purta în urma lor și a deveni specialiști în domeniul petrochimiei

Ce și cum le povestim copiilor

„A fost odată ca niciodată...”

Și basmul, care începe cu această tradițională formulă, se desprinde ușor, plin de farmec. Copiii ascultă tinindu-și rîsul. Din cînd în cînd intrerup lectura cu exclamații de bucurie sau de părere de rău și negrăit le este încintarea cînd află, la sfîrșit, că eroul a biruit toate piedicile, iar dreptatea și adevărul au învins.

Dar, pentru ca lucrurile să se petreacă așa, pentru ca povestea să placă, să poată menține interesul copiilor, să stimuleze și să dezvolte sensibilitatea lor, trebuie satisfăcute o serie de cerințe ridicate atît de conținutul celor povestite cit și de forma în care sint expuse ele.

Atunci cînd pornesc la alegerea unei povestiri îmi îndrept cea dintîi grija asupra fondului ei. Ținînd seama de particularitățile copiilor din grădinișă mă opresc adesea la povești despre animale și păsări, pentru care ei simt o deosebită atracție. De exemplu, „Capra cu trei iezi”, „Pungușă cu doi bani”, „Ursul păcălit de vulpe”, „Oul năzdrăvan” etc., pe care le-am prezentat copiilor în anul acesta, i-au captivat datorită acțiunilor lor liniare, datorită conflictelor simple, datorită personajelor caracterizate prin una sau două trăsături specifice. Experiența mi-a arătat că basmele lungi, cu numeroase elemente fantastice, cu acțiune și conflicte complexe nu-i atrag pe copiii de 4—5 ani, pentru că aceștia nu le pot înțelege prea bine.

În expunerea istorioarelor și poveștilor folosesc lectura cu glas tare, povestirea, diafilmele și discurile. Caut să citez sau să povestesc cit mai expresiv, pe un ton potrivit, ferindu-mă de tonul șoptit care îi obosește pe copii cerîndu-le o mare concentrare ca și de tonul ridicat, care împrăști atenția ascultătorilor. Pentru a înlătura monotonia caut să adrevez intonația momentelor povestirii, dramatizînd, iar uneori împletesc povestirea cu imagini vizuale realizate cu ajutorul diafilmelor. Deosebit de atractive au fost de pildă pentru copii diafilmele „Ridichea uriașă”, „Turtița”, „Doi iepurași”, „Pătânile lui Fulgusor”.

Un alt procedeu care a dat rezultate bune, făcîndu-i pe copii să trăiască intens fiecare moment al povestirii, a fost audierea discurilor „Electrecord” pe care sint imprimate povești și povestiri. „Iedul și aritmetica”, „Cutia cu scrisori”, „Maimuța judecător”, „Ursul păcălit de vulpe”, „Capra cu trei iezi”, „Albă ca zăpada și cei șapte pitici” — iată numai cîteva din înregistrările ce au fost ascultate cu viu interes.

Timpul ce-l repartizez pentru fiecare din procedeele amintite este de 25—30 minute, pentru a nu obose atenția copiilor. Ca să ușurez înțelegerea conținutului povestirii le pun întrebări, le cer să reproducă întâmplările auzite sau văzute. În acest fel ei capătă și deprinderea de a se exprima corect și curgător, își imbogățesc vocabularul. Folosesc atunci cînd este posibil și dramatizarea, interpretarea de către copii a personajelor povestirii. Aleg în acest scop, desigur, povestirile cele mai accesibile, pe care le prezint în prealabil amănunțit astfel încît copiii să cunoască îndeaproape personajele.

Firește, există numeroase procedee menite să trezească interesul copiilor pentru povești. Pentru aceasta este necesar ca noi, educatoarele, să avem cit mai multă fantezie și măiestrie, să ne apropiem atunci cînd povestim de sufletul copiilor, de înțelegerea lor.

ANGELA VADUVA
educatoare în comuna Bălcești, raionul Olteșu

BIBLIOGRAFIE

A apărut NATURA
nr. 2, martie—aprilie 1964
în sumar:

STUDII ȘI NOTE

- F. Sandru: Geografia economică. Obiect, metodă și istoric.
- A. Radei: Realizări în geografia transporturilor R.P.R.
- I. Hăscilă: Investigații geologice-technice pentru sistemul hidroenergetic și de navigație „Porțile de Fier”.
- M. Lemne, I. Tepec: Vîntul absolută a pămîntului.
- M. Iancu: Formațiunile periglaciare pleistocene în Depresiunea Brașovului.
- V. Trufas: Tăul fără fund de la Paroșeni.
- M. Ionescu: Grottele din Piatra Ogriului.
- S. Iana, Fl. Badea: Răsădirea castanului bun (Castanea vesca Galin) în Subcarpații dintre Jiu și Olteț.
- Gh. Varvara: Lacul Hînsarului.
- V. Ardeleanu, I. Petreanu, Gh. Lazareșcu: Observații meteorologice ale studenților.

METODICA

- Gh. Taseev: Corelația dintre geografie și științele sociale.
- M. Gingaciu: Metodica predării temei „Dezvoltarea economiei R.P.R.” (II).
- I. Diaconu: Metodica predării lecției cu tema „Acțiunea apei marine, tipuri de tarmuri” la clasa a VII-a.
- M. Valeu: Conținutul și mijloacele de realizare a lecțiilor despre ape la clasa a III-a.
- Să ne cunoaștem patria; Pe harta lumii; Recenzii; Din activitatea S.S.N.G.

A apărut

GAZETA MATEMATICĂ
Seria A, nr. 1—2/1964

în sumar:

- Al. Roșu: Aspecte geometrice în teoria jocurilor.
- R. Miron: Asupra sistemului complet de invariante al unei familii de drepte tangente unei suprafețe.
- S. Marcus: Două probleme de analiză din American Mathematical Monthly.
- V. P. Avanesov: Generalizarea metodei lui Ermacov.
- I. Stan: Stilul scriitorilor și matematica.
- A. Hollinger: Despre necesitatea unor precizări.
- E. Meghea: Despre ealeul diferențial și integral în școala medie.
- El. Stroescu: Asupra problemelor de distanță din geometria analitică în plan.
- ***: Știri din lumea întregă.
- ***: Acad. Gh. Mihoc despre modernizarea învățămîntului matematic.
- L. Bal: Prof. dr. Vraclav Pleskol: Nomografie, S.N.T.L., Praha 1963 (244 pagini).
- T. Roman: Dezbateri rodnice în vederea modernizării învățămîntului matematic în școala medie.
- Victor Daimaca: Fenomene cerești în luna martie 1964.

Recreație în soare, înaintea unei noi ore de curs.

CORRESPONDENȚA

Scrisorile pe care ni le trimite corespondenții noștri arată că, în cadrul fiecărei școli, al fiecărei secții de învățământ, se face tot mai mult vădită preocuparea de a adânci continuu problemele muncii instructiv-educative, de a cuprinde această muncă în toate aspectele ei.

SIBIU

● La Sibiu, ne scrie corespondenta noastră **Ana Jimon**, a avut loc nu de mult, din inițiativa secției de învățământ, o consfătuire pe tema „Educația prin muncă în unitățile preșcolare”. Participanții la consfătuire au discutat despre importanța muncii în viața copilului preșcolar, despre conținutul și formele muncii pe care trebuie să o desfășoare el, despre îndrumarea acestuia de către educatoare.

Referatul expus cu acest prilej a cuprins numeroase exemple concrete din practica instituțiilor preșcolare. La rîndul lor, discuțiile purtate au arătat care sînt formele de muncă independentă accesibile copiilor preșcolari și au subliniat că aceștia trebuie să primească sarcini pe măsura priceperii și a puterii lor fizice, pe care să le ducă la îndeplinire sub îndrumarea și controlul educatoarelor. Participanții la consfătuire au scos în evidență și numeroase posibilități pe care le au educatoarele de a colabora cu părinții copiilor în vederea educării acestora în spiritul dragostei de muncă.

Nivelul ridicat al expunerii și al discuțiilor, exemplele concludente date în cadrul lor, ca și expoziția interesantă și atrăgătoare prezentată cu prilejul consfătuirii, înfățișînd imagini din munca desfășurată de copii, au făcut ca aceasta să-și atingă pe deplin scopul.

BUCUREȘTI

● **Tov. Ion Enache**, de la Școala medie „Gh. Șincal” din Capitală, ne relatează, printre altele, într-o scrisoare pe care ne-a trimis-o de curînd că, în dorința de a crea elevilor condiții cât mai bune de dezvoltare în familie, conducerea acestei școli a organizat o discuție cu părinții despre relațiile care trebuie să domnească între ei. Discuția a pornit de la un caz concret în care, din cauza relațiilor nejuste existente între părinți, au avut mult de suferit copiii. Ea a contribuit la întărirea simțului de răspundere morală și socială al părinților față de propriii lor copii, la sporirea străduințelor acestora a da copiilor o educație cât mai bună.

BRAȘOV

● **Prof. Livia Mureșan** ne scrie despre preocupările cercului pedagogic al profesorilor de lucru manual din Brașov, care s-a străduit în acest an să asigure ședințele sale o tematică interesantă, legată strîns de conținutul programei școlare.

Bunăoară, la una din ședințele cercului, care s-a ținut la Școala generală de 8 ani nr. 11, s-a prezentat referatul „Funcția tiparului în predarea croitului”. Bine conceput, clar, temeinic documentat, referatul a abordat probleme privind tehnica croitului, a arătat legătura strînsă care trebuie stabilită în predarea lecțiilor de croitorie între cunoștințele de specialitate și cunoștințele studiate de elevi la geometrie și desen. Într-un mod interesant au fost puse și problemele alegerii materialelor pentru croit, ale conturării și croitului propriu-zis, subliniindu-se că pregătirea din timp a lecției și verificarea ei practică în faza premergătoare predării sînt condiții esențiale pentru reușita lecțiilor.

În încheiere s-a ținut o lecție practică organizată cu o grupă de elevi din clasa a VII-a. Aceasta s-a dovedit deosebit de interesantă prin felul cum a fost organizată și prin faptul că în cadrul ei s-a folosit un material didactic corespunzător, ales cu grijă.

Discuțiile purtate au contribuit la îmbunătățirea activității didactice a membrilor cercului, la stimularea inițiativei lor.

CREAȚA-URZICENI

● **Prof. V. Rădulescu** ne scrie despre preocuparea comisiei metodice de la Școala de 8 ani din comuna Creața, raionul Urziceni, pentru îmbogățirea materialului didactic necesar lecțiilor de științe naturale din școală. În ultima perioadă, de exemplu, a fost amenajat un acvariu cu ajutorul căruia se pot studia protozoarele, celenteratele, viermii, moluștele sau peștii. Totodată, acvariul furnizează și materiale necesare lucrărilor de laborator — ca de pildă o serie de viețuitoare monocelulare microscopice — precum și materiale pentru studiul vegetației acvatice. Bunăoară, Lămiul de apă, Myriophyllum (penița), Ludviga palustris, Apogonatul, Cryptocarunul, Valisneria, Ceratopterisul, înlesnesc studiiul tulpinei și frunzei, al înmulțirii vegetative etc.

Organizat cu grijă și pricepere, acvariul școlii constituie astfel un mijloc eficient de îmbunătățire a lecțiilor de științe naturale.

LIPOVA

● Corespondentul nostru **Francisc Wild** ne scrie despre faptul că de curînd la Lipova a fost înființată o filială a Societății de științe naturale și geografie din R.P.R. La adunarea de constituire au participat numeroși profesori de științe naturale și geografie de la școlile generale de 8 ani și medii din orașul și raionul Lipova, care și-au exprimat dorința de a deveni membri ai acestei societăți.

Ca președinte al filialei a fost ales **tov. Victor Bleahu**, profesor la Școala medie din Lipova.

STREHAIA

● Elevii Școlii medii din Strehaia, îndrumați de profesorii de limba română și de diriginți, au organizat, după cum ne scrie profesorul **C. A. Protopopescu**, un festival închinat lui George Coșbuc, cu prilejul împlinirii a 75 de ani de la apariția poemului „Nunta Zamferei”. Festivalul, prezentat la Casa raională de cultură din Strehaia și la Casa de cultură din Filiași s-a bucurat de un deosebit succes.

În prezent elevii Școlii medii din Strehaia pregătesc un festival închinat lucaferului poeziei românești, pe care îl vor prezenta între 5—15 iunie.

Elevi din Govora lucrînd la înrumselarea parcului școlii medii din orașul lor

● În Grecia se desfășoară o intensă campanie pentru dezvoltarea învățămîntului. Profesori și oameni de cultură au prezentat guvernului un memoriu care poartă un mare număr de semnături, cerînd ca 15 la sută din bugetul total al statului să fie destinat educației naționale. Guvernul a făgăduit că va realiza o reformă a învățămîntului care să asigure gratuitatea totală a școlii, că va întreprinde construcții pentru localuri de școli, că va înființa o nouă universitate etc.

● Un raport al Biroului Internațional al Muncii relevă lipsa acută de cadre didactice ce se resimte în multe țări capitaliste. Astfel, raportul apreciază că în S.U.A., pentru acoperirea necesităților ar fi necesari încă circa 200 000 de pedagogi. În Turcia, Spania, Portugalia, ca și în numeroase țări latino-americane, ar fi necesari, pentru școlarizarea tuturor copiilor, sute de mii de învățători și profesori.

● Ultimul raport anual dat publicității de Ministerul Educației al Etiopiei menționează că mai bine de 305 000 de elevi și studenți urmează cursurile a 1362 de școli de diverse grade. Numărul elevilor și studenților a crescut în anul 1964 cu 6,5 la sută față de anul precedent. Din același raport reiese că procentajul fetelor cuprinse în învățămînt este în continuă creștere. În prezent, 25,4 la sută din numărul celor încadrați în școli și universități sînt eleve și studente.

● Au trecut 15 ani de la adoptarea legii cu privire la lichidarea analfabetismului în Polonia. Acum, fiecare al patrulea cetățean din R. P. Polonă învață. Cele 27 000 de școli elementare cuprind în prezent 5 100 000 de copii. Școlile de cultură generală și școlile tehnice de diferite profiluri sînt urmate de aproape 800 000 de tineri. În afară de aceasta 100 000 de persoane urmează cursurile fără frecvență. Cele peste 70 de instituții de învățămînt superior din Polonia numără 185 000 de studenți.

● Colonialiștii portughezi, care fac atîta zarvă în legătură cu „misiunea civilizatoare” ce o desfășoară în Angola, trec sub tăcere obscurantismul în care trăiește populația băștinașă din care 99,3 la sută este analfabetă. Dintre cei 88 000 de copii angolezi de vîrstă școlară, învață în prezent doar 3,3 la sută — lucru explicabil pentru o țară unde învățămîntului i se alocă doar 1 la sută din buget.

● Pregătirea unor muncitori polivalenți (cu mai multe meserii). Începînd din anul școlar 1962—1963, în cadrul învățămîntului tehnic din Madagascar s-a trecut la pregătirea de muncitori care să cunoască mai multe meserii. Pregătirea acestora a fost impusă de nevoia de meseriași la

sate, unde meseria unitehnică nu are suficient cîmp de aplicare. Formarea de muncitori polivalenți pentru sate, care nu împiedică formarea muncitorilor specializați necesari la orașe, se realizează în decurs de 4 ani. După un anumit stadiu de pregătire complimentară, muncitorii cu această calificare pot să se îndrepte spre activități profesionale mai specializate.

● În tinerele state independente din Africa învățămîntul face progrese. Cliseul de mai jos prezintă un aspect dintr-o școală în aer liber din Nigeria. În prezent, la școala normală superioară din Lagos, capitala Nigeriei, se pregătesc zeci de viitori învățători — în timpul dominației coloniale neexistînd nici o preocupare pentru formarea de cadre didactice din rîndurile nigerienilor.

